

Arany postai
plátó in num.
No. 224.713-929.

Szerkesztőség
és kiadóhiva-
tal: Cluj-Ko-
lozsvár, Stra-
da Baron L. Pop (v. Brassai-u.) 10.
Telefon: 9-77. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320, fél-
évre 600, egészévre 1200 lej. Kül-
földre: Havonta 1, negyedévre 3,
félévre 6, egészévre 10 dollár. Hír-
decsék díjszabás szerint. Az „UJ
KELET” az erdélyi és bányászati
zsidóság egyetlen napilapja. Cik-
keink utánnomását csak a for-
rás megjelölésével engedjük meg.

UJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Dokumentáris
leveleket nem
fogadunk el.
Kéziratok
megőrzését és visszaküldését nem
vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marton
Ernő. Felelős szerkesztő Jámor
Ferenc. Bukaresti szerkesztő: Hát-
szegi Ernő, Str. Matei Millo 10.

Ara 5 lej

Sombal, 1933 apr. 22.

3693. EV
NISZAN 26.

XVI. EV.
91 SZAM.

A hullgánok barátai

A csernovici zavargásokról szóló tudósításokból eddig egy súlyos kérdőjel meredt az olvasó felé:

Mi tette lehetővé, hogy egy városban, amelynek lakossága közel hatvan százaléka zsidó, hogy lehetett az, hogy észrevétlenül szervezkedhetett egy nagy számú társaság hitleri szellemben és hitleri módszerekkel rablásra, utonállásra, fosztogatásra és fejbeverésre.

Hogyan történhetett mindez egy határzseli városban, ahol ostromállapot van érvényben?

A felelet megjött: A csernovici rendőrségnek egy-két felelős állásban levő tisztviselője egy követ fúj a horogkeresztesekkel.

Ez a titok kulcsa. A rendőrségen, ahol pártatlannak és objektívnek kell lennie mindenkinek az őrtálló rendőrtől, a detektíveken át fel egészen a kvestorig, ott ülnek a hullgánok barátai.

Elszomorító tény. Nemcsak azért, mert ezuttal bennünket érint, hanem mert a jogbiztonságba vetett hitet rendíti meg.

Nemcsak a miénket. Hanem mindazokét, akik élni akarnak ebben az országban.

Ideológiai szélhámosok

Odahaza valóságos taposómalmot rendeztek be a marxizmus felőrlésére és az egész marxizmust egy zsidó rabbi fiatalalmányának, tehát elvetendőnek deklarálták.

Ugyanakkor a polgári gondolat ellenségeinek is deklarálták magukat, de átvették a polgári gondolat legjellegzetesebb vonását: a nacionalizmust.

Odahaza agyonverik a szocialistákat és a többi marxista vezetőket, agyonverik a zsidókat, mert azok akkor is marxisták, ha történetesen kapitalista vállalatok vezetői.

Es agyonüldözik a liberális polgárságot is, amely nemesen s emberien nacionalista ugyan, de nem az uccasarkokon tépi a száját önkivületbe esett demagógiával.

Ha azonban ők hirdetik és ők csinálják ugyanazt, amiért ellenfeleiket kiirtásra ítélik — az más.

A zsidó nem lehet marxista, mert zsidó; a szocialista nem lehet marxista, mert nem tagja a náci pártjának, a polgár nem lehet nacionalista, mert nem tud elég hangos lenni.

Göring és Hitler urak azonban nyíltan és szabadon hirdetik azokat a marxista elveket, amelyekért másokat a börtönbe kényszerítettek.

Göring ur Rómában nyugodtan, sőt emelt fővel mondhatta a következőket:

„Hitler egyesítette a polgárság nacionalizmusát és a marxizmus szocializmusát, hogy megteremtse belőle a nemzeti szocializmust, amely megmutatja mindenkinek, hogy csak akkor lehet igazán nacionalista, ha tiszta értelemben vett szocialista.”

Analizáljuk egy kissé ezeket a csodálatraméltó szavakat.

A Germánia területén máglyahalálra ítélt marxista eszméknek, úgy látszik, csak azért kell elszenvetnie az üldözést, hogy Hitler kisajátíthassa őket.

A zsidó Marx eszméi a fajtisza Hitler zavaros agyában kapnak privilégizált otthont, egyedül ő az, akinek a zsidó marxizmus világossága fényeskedhetik.

A marxizmus tehát még sem halt meg Németországban, hanem Hitler és Göring fejében támad fel új életre.

Ragyogó ötlet!

A történelem álarcos menete megtorpan egy pillanatra, hogy tanuja lehessen annak a homéri látványnak, mely a zsidó-faló, fajtisza árja Hitlert a zsidó Marx szellemi és ideológiai vértetében mutatja!

Es Göringet, a kommunisták Nérorját — Lenin és Sztalin tógájában!

Mert ha jól emlékszünk: Moszkva is azt hirdeti, hogy igazán nacionalista csak az lehet, aki tiszta értelemben vett szocialista.

A homérj kacaj azonban megfagy az ajkunkon, amikor arra gondolunk, hogy

Ismét leváltották a Skoda-panama vizsgálóbíróját

Harmadik katonatiszt veszi immár kezébe a Zelezky-ügy vizsgálatát

BUCURESTI-BUKAREST, április 21. (Az Uj Kelet tud.) Hagi Stoica őrnagy, a Zelezky-ügy vizsgálóbírója helyébe, arra való tekintettel, hogy az ügyben nála két magasabb rangú tiszt sze-

repel, Bruteanu ezredest nevezték ki. Az ezredestől is magasabb rangú tisztet, akiknek esetleges kihallgatására szükség lesz, a katonai ügyész fogja kihallgatni.

Hitler születésnapját lobogódiszben ünnepelték Berlinben

Berlin, április 21. Hitler tegnapi születésnapján iskolai szünet volt. A házak birodalomszerte lobogódiszben állottak. A posta különszolgálatot rendezett be a témérdek üdvözlő távirat és más postai küldeményeknek a kancellárral hivatalba juttatására. Hitler a napot Münchenben, mozgalma kiindulási pontján töltötte.

A születésnap alkalmából a Stahlhelm vezetősége is táviratot intézett Hitlerhez s közölte a kancellárral, hogy kívánatosnak tartja a szoros együttműködést a nemzeti szocialistákkal s ennek érdekében mindenben hajlandó magát Hitlernek alárendelni és elgondolásai szerint munkálni Németország jövőjén.

Tegnap Göring Milánóból légi uton Münchenbe érkezett. A gépnek, amelyen a porosz miniszterelnök utazott az Alpesek felett több mint 6200 méter magas-

ságba kellett emelkednie, hogy kikerülhessenek a viharzónát. Göring reggel folytatja légi útját Berlinbe.

Ma Göring légi uton Münchenből a német birodalmi fővárosba utazott.

Hitler érkezésének időpontját még nem tudják.

Megkezdtek a politikai foglyok szabadlábrahelyezését

Berlin, április 21. Május elsején a délutáni lapok nem fognak megjelenni. Egy idejű jelentés szerint Württembergben háromezer politikai letartóztatottja közül a husvétüi ünnepek és Hitler születésnapja alkalmából ezernegyszázat szabadlábra helyeztek. Ezzel szemben Koepfket, a berlini rádió volt igazgatóját hivataloskodása alatti szabálytalanságok miatt letartóztatták.

A mandzsuri kormány ultimátumot intézett a szovjethez

Kormánykézbe kerül a termelés irányítása és ellenőrzése Japánban. A szovjet most már intranzigens japánellenes politikát kíván folytatni

London, április 21. A japánok nagy gyorsasággal haladnak előre. Peking megszállása rövid idő kérdése. Pu-Yi ex-császár, a független Mandzsuria köztársasági elnöke a megszállás után azonnal át fogja tenni székhelyét a volt kínai császárvárosba s a független Mandzsuria székvárosává fogja proklamálni Pekinget.

Egyidejűleg japán hivatalos részről újolag leszögezték, hogy még nem látják elérkezettnek az időt arra, hogy Kinával közvetlen tárgyalásokba kezdjenek.

London, április 21. A mandzsuri kormány ultimátumot juttatott el a szovjethez, melyben a határvidék teljes lezárásával fenyegetőznek arra az esetre, ha az orosz kormány nem juttatja vissza a mandzsuri vonalakra az elvitt vasuti anyagot.

Egyébként a japán törvényhozás most tárgyalja a kormánynak adandó felhatal-

mazási javaslatot. A felhatalmazással a kormány abban az esetben élhet, ha a népszövetségi hatalmak gazdasági blokádnak alá vetnék a távolkeleti szigetországot. Ez esetben a felhatalmazás értelmében az összes iparágak termelésének irányítása és ellenőrzése kormány kezébe kerül Japánban.

Varsó, április 21. A szovjet területről érkezett kínai táborkok és tisztek, akiket a mandzsuri harcok alkalmával határátlépésük után az oroszok lefegyvereztek, internáltak, majd később szabad utat adtak nekik a külföldre távozásra. Nehány napi tartózkodás után elhagyták a lengyel fővárost s átlépték a határt is. A kínai tisztek tengeri uton vissza fognak térni Kinába. A lengyel abból a tényből, hogy az oroszok az internált kínai tiszteket elengedték internáltságukból arra következtetnek, hogy a szovjet most már intranzigens japánellenes politikát kíván folytatni.

kicsodák azok az ideológiai szélhámosok, akik a zsidó marxizmus ellen hadakozva — marxizmust hirdetnek, akik nacionalizmust hirdetnek a józan polgárság nacionalizmusát lábbal tiporják.

Hogy kicsodák?

A cselekedeteik mutatják. Az antiszocialista és antinacionalista cselekedeteik. Szocializmusuk a nehézipari magnások szolgálatában áll; nacionalizmusukkal és tízes honszerelmükkel pedig elérték,

hogy hazájukat, a „Harmadik Birodalmat” ma a megvetés és gyűlölet atmoszférájába veszi körül.

A szavaik, az eszméik, a frázisaik?

A „marxista” ideológiájuk?

Az embereket nem a szavaik, hanem a cselekedeteik határozzák meg.

A cselekedeteiket pedig ismerjük. A szocialista-nacionalista színtézisüket is. És elborzadunk vakmerőségük és szemérmelenségük nagyságán.

VILAG TÜKRE

A dollár a lejön

Newyork, április közepén

Az amerikai kormány nagyfotosságu belpolitikai döntések előtt áll. Nyilván ennek a kihatásaként jelentkezik az újabb árfolyamcsökkenés az egyesült államok valutájában, amely az egész világ tőzsdéit pánni rettegésben tartja. Az amerikai kormány közben nagy megerőltetéseket tesz arra, hogy a gazdasági krízist a körülményekhez képest nyugvóponttra juttassa. Az amerikai kormány és rajta kívül a szenátus és a kongresszus értékesebb tagjai, valamint a gazdasági élet reprezentánsai memorandumokat és programokat készítenek; ma Amerikában nem is esik másról szó, mint a gazdasági krízis megoldásáról. Különböző programoknak egyetlen egységes vonala az, hogy a nyomort a prosperity országában meg kell szüntetni. Ami azonban e megszüntetését módszerait illeti, arannyal a tervek és megoldások nagy skálája felejtődött ki, egész iskolák és irányzatok keletkeztek arra, hogy miképpen lehessen ismét boldog tenni Amerika népet. Talán abban is egységesek mindnyájan, hogy a krízis megoldását az egészséges valuta-politikával kell megindítani. E pillanatban a legtöbb népszerűségnek örvend azoknak a tábora, akik azt hiszik, hogy az aranyparitás mellett be kell vezetni az ezüstvalutát is és az ezüstfedezet aránylagos, de egyenértékű legyen az arannyal. Már meg is állapodtak az arányban. Wheeler szenátor, aki elsőnek terjesztette be az inflációra vonatkozó javaslatot, 16:1 arányt követel. A javaslat, mint ezt az Uj Kelet jelezte, — negyvenhárom szavazattal harminchárom ellenében megbukott. Mindazonáltal jellemző, hogy Wheeler, aki már régebben is beterveztett ilyenfajta javaslatot, annakidején ötvenhat szavazattal bukott meg, tizennyolc ellenében. Most tehát, amikor mindössze tiz szavazattal maradt kisebbségben, arra kell következtetni, hogy az ezüstfedezet barátainak száma erősen növekedőben van.

Az inflációt az agráriusok csoportja követeli. Ők azok, akik azt mondják, hogy Anglia minden nemzetközi kereskedelmi előnyeit annak köszönheti, hogy ügyesen tudott manipulálni valutájával, mialatt az Egyesült Államok tönkremegy azon, hogy göresösen ragaszkodik az aranystandardhoz. Az inflációs csoportja egyre hatalmasodik és ma már nyíltan arról beszélnek, hogy Roosevelt csak addig vár, amíg összeül a világgazdasági konferencia. Akkor majd Angliával és Franciaországgal egyetemben nemzetközi valuta egyezményt fog kötni és ezzel bizonyára a krízis megoldásnak első szakaszát kedvezően le is lehet zárni.

Rooseveltre és kormányára az utóbbi időben a legkülönbözőbb oldalakról gyakoroltak nyomást. Mindenekelőtt követelik a vasúttársaságok szanalását, a biztosítási társulatok és a mezőgazdasági élet rendezését. Mindezt pedig azzal, hogy devalválják a dollárt és pedig haladéktalanul. Az elnök hosszasan tanácskozott számos szakemberrel, de nem határozott mindaddig, amíg Macdonalddal meg nem beszél a dolgokat. A lapok egyrésze ebből tökélet kovácsol és szenzációs feltalálással írják, hogy az angol kormányelnöknek Roosevelttel való találkozására korszikos és történeti jelentőségu. Azt írják, hogy a font és dollár egy új aranyparitással stabilizálódni fog és az ezüstfedezet bevonásáról is tanácskozni fognak. A dollár mellett pedig egy bankjegyekkel becserezhető bond-kibocsátást terveznek. Minthogy ezeket a cselekedeteket bankjegyekkel bármikor beváltják, az új kölcsön kibocsátásának teljes értékét már ez a tény is garantálja.

ciót kel-
erint az
enség pa-
parlament
Reichstag-
Angliában
adság” —
Mindegyik
a meg vé-
t semmi-
lelősségre
li, hogy a
bb fogja
mokrácia-
vélyes ba-

professzor,
s tanára,
pta meg
dító leve-
ktorátusa-

ndelkezési
et. Remél-
nkasságo-
folytatni,
at ugy ke-
az ország
n, ha a mi
ének már
gják magu
oknak, kik
háborút,
is az ál-
tak. Ami
hajlandó

német asz
megrendítő
végighar-
kapta az
atomról
nyos érte-
rését vál-
feller ala-
bocsátott
özött tu-
blytathassa

ák ki
ak

20. Illeté-
t a hirt,
szolgáltatni
alaptalan-

omában
ciót

20. A
ommentálja
erparlame-
nciára Pop
utazott ro-
zénél nem
egyetlen
te a román
hogy Chica
ából.
német mi-
elt, hogy a
het megol-
oldása előtt
te.

váradi
váriája

lis 20. Hus-
ndult Buka-
za. A vona-
gyén szervez
ve a vonat
megszökött.
az utasokat
dott jegyet
másik ré-
son. A rend-
ott.

magyar fordí-
Fordító Irodá-
lmai 24. Ara
küldve bélyeg

Lapkiadó Rt.
Strada Baron
Telefon: 9-77.

SELECT Mozgó-ban

nagy sikerrel fut:

„Csábítson el kérem“
(Ein Frau Wie Du)

A szezon legnagyobb operett-szlágere! Főszerepekben:

Liane Haid, Georg
Alexander, Szóke Szakál

A kapitalisták bizonyára szívesen veszigénybe a fizetési eszközöknek ezt a szaporítását és épügy élni fognak vele, mint: a bankjegyekkel.

Az elnök a bankkrízist — amelynek súlya alatt erősen nyög Amerika gazdasági élete — nem szívesen akarja az inflációval megoldani. Roosevelt nem igér magának nagy eredményeket a valuta értékének lecsökkentéséről. Hiszen, ha más meggyőződésben élné, akkor ezt már hetekkel ezelőtt megcsinálna volna, annál is inkább, minthogy az Egyesült Államok számos gazdasági rétege a devalváció mellett foglalt állást. De az ő koncepciója szerint egy valuta aranyértékének csökkentése nem eredményezhet mást, minthogy enyhítse azokat a kötelezettségeket, amelyeket ebben a valutában vállaltak. Ha azonban Roosevelt a mezőgazdasági adósságok nagyarányú konverzióját is komolyan akarja, akkor teljességgel lo gúlkatlan a devalváció.

A szenátoroknak az a csoportja, mely Wheelerrel tart, egyre azzal fenyegetőzik, hogy nem törődve a világgazdasági konferencia határozataival, kombinált arany-ezüst valuta mellett a dollár értékesítését fogja forszírozni s hangulatot és megfelelő közvéleményt fog a devalváció mellett csinálni. A végén aztán Rooseveltnek is be kell majd látnia, hogy a hitelek kiterjesztése érdekében és az Egyesült Államok gazdasági életének felélénkítése miatt is szükség lesz erre a rendszabályra.

Uj termései

Menta- és csalánlevelek
a legmagasabb áron vásárolFischer Sándor cég
Timisoara I. Str. Ungureanu 14.

Elsőrangú cipőt

szolid árak mellett

ROTH cipésznél

Starada Memorandumul 9.

Vidéki megrendelésekhez méretnek ele gendő egy használt cipő beküldése. Sa ját készítésű kész férfi cipők kaphatók!

Étterem,
kávéházi és
szállodai
ruhákat

valamint mindennemű házi fehérne müt legszébben s legolcsóbban mos-az

„Erzsébet“
mosódaCluj, Str. A. Vlaicu (v. Bánffy u.) 3.
Szükség esetén 24 órán belül haza is szállítjuk.Hitler handléja voltam... ostoba
álom... már régen elfelejtettem...

Igaz mese az Aviva-Barisszia dédäcsi chaluctelepéről

Dédäcs-Biscaria, április 21. Ott ahol a szeszélyes Strigy s a hőmpölygő Maros egymásra talál, hatalmas parkot ölelnek át, br. Ocskay István 140 holdas fejedelmi parkját, és alaku zöld terrasz emelkedik a partok felé. Kristályforrások, apró tavacszkák csillognak a faóriások rengeteglombjában áttörő napsugarak gyöngé fényében.

Köröskörül az Erdélyi Érchegység kéklő bérci mosolyognak s a távolban cívésznek a Retyezát halvány vonalait.

Terebélyesedő magnoliák, mocsárciprusok, százszínű és alakú fenyők, soha nem látott messzi vidékekről átültetett virágok illata kíséri.

A fejedelmi park madárdaltól hangos s azon túl a természet lelket átölelő csendje.

Gesztenyeallé visz egy szilvaberekbe. Mohával borított emlékoszlopot ölel át sűrűn a folyondár s a zöld levelek között olvasni lehet a felírást: Kazinczy Ferenc kedvenc helye. 1816. Itt született meg a nagy magyar költőnek Dédäcshez írott epigramja:

Sztrigy s Maros istenei, kiket a gyepe szö nyege szőlít táncra
És ti kiket az agg szilas éjje fődöz
És te kies völgy itt, sziklás vadonidnak

Melyre a dévai vár orma busongva nevet
Vendégek megyen; óh de ti hagyjátok
zengeni

És mikor ő ide lép s a víz szélére hanyatlík
És mikor a szeretett Lotti kiáltja Jenit,
Zugjátok néki: Távozik messzire, de lelke
Hozzad, élte angyala; vissza sóhajt!

A magnoliák, a kóhinorrák, a Japánból átültetett fenyők, a Himaljáról hozott faóriások, a tölgyek és a fűzek lombjai között szinte elrejtőzve húzódik meg egy kicsiny fehérre meszelt ház. A ház hívogatóan int. Előtte egymásba fogódzva fiúk és leányok körbe táncolnak.

Ismerős dal melódiaja üti meg a közle dő fülét:

Jichje Bistritzky im hahóra...

Még elrejtjenek a fák. Megállók. Ocskay László brigadéros, a labancokhoz átpártolt kuruc hadvezér egyenes leszármazottja: Ocskay István fejedelmi parkjának kellős közepén életbe szökken Herzl Tivadar esodálatos álma. A művészelkü tulajdonos, a szenális szobrász Ocskay birtokán a meséből valóság lett: zsidó uttorók ajkán felcsendül a zsidó földműves chalucok indulója. Induló, amelylyel ajkukon, kezükben ásóval s kaszával új zsidók viszik át az életbe a mesét. Peszaeh van. A fehér ház falához támasztva pihennek a kapák, a kaszák, az élék és a boronák.

Elindulok a táncoló csoport felé. Chaluci vendégszeretettel vesznek körül. És újra csak dalolnak és táncolnak. Arcukon nyoma sincs a fáradtságnak.

Harminc fiu és 10 leány. Avivák és barissziaiánusok. Mind edzették már. Napbarnitott arcukon kicsattanó egészség. Alig néhány hét és teljesen új emberek ké váltak. Feszülő izmok, dagadó tüdők. Pár hét elég volt ahhoz, hogy új típusú termeljen ki a galuti zsidó ifjúból.

— Fogadalmat tettem, hogy a szniffet (munkatelepet) el nem hagyom, amíg a kivándorlási certifikát a kezemben nem lesz — mondja az egyik.

— És a hölgyek?

— Most már elénekelhetem — mondja tenyerét megmutatva egy derék kis dévai bachura —, hogy kérges a tenyerem, magam keresem a kenyerem...

A házikó előtt szimmetrikus virággruppok építettek a szorgos chaluckezek. A csoportok előtt terítik meg az asztalt. Izletes bárnyugulás — mácoszal.

— A Bimbi készítette — zúgja a kórus és valami dal következik.

— Vigyázatok, el ne rontsátok tőle a gyomrotokat — gunyolódik a hátszegi chalucák uttorója — miközben a hatalmas merőkanállal kiosztja az adagokat.

Étkezés utáni rövid ima és utána ének. utána tánc. Társasjátékok, séták a parkban.

Alkonyodik, megkondul a falu harangja. Mélabus hangulat ereszkedik a tájra, csak a szniffen nem halkul el a kacaj.

A házikó egyik szárnyán van a leányok mestergerendás szobája. Csinosan megvetett primitív ágyakon dagadó szalmazsákok sorakoznak, pokrócokkal letakarva. A falon arasznyi tükör, az ablakpárkányon kölnis üveg: az egyetlen megengedett piperecik.

A leányoknak cseppet sem hiányzik a többi. Ejjekete hajja, izgő szemü bachura, az aradi Löbl Lily dalol az egyik csoportnak. Ők tapsolnak hozzá. A dédäcsi parkban, a chaluctelepen meg-elevenednek a zsidó legendák Rácheljei. Milyen jól áll nekik az egyszerű munkaruha s milyen széppé varázsolja arcukat a nap barnító tüze.

Késő este együtt ülünk a leányok szobájában elhelyezett asztalnál. Künn viharra áll az idő. Recsegve hajladoznak a fák. A méces alatt világnézetek, eszmék és elvek felett folyik a vita. Az Aviva-Barisszia szervezet dédäcsi hachsaratelepe-n a megtisztult cion gondolat tölti meg a lelkeket. Egyetlen cél lebeg mind-egyikük előtt: minél előbb kijutni az Erebe és egészen valóra váltani még csak félig valóra vált álmokat.

Kohn chaver, aki kereskedelmi utazó volt, így fejezi be mondanivalóját:

— Utazó voltam, rövidút, madzagokat és gombokat ajánlottam megvételre, talán éppen Hitler országból való árut. Hitlernek voltam a handléja... Hogy elfelejtettem... mint egy ostoba álom... talán igaz sem volt.

A szomszédja fogtechnikus volt, a követhető bachur bankban tisztviselő. Az egyik a jogi fakultásról, Kemény, a ros, a medicináról jött hachszáznál. És így tovább: pincér, pék, nyomdász, egyetemi hallgató, kereskedősegéd, gyáros dédelgetett fia, ügyvédjelölt, borkereskedő... És a leányok: gépirónó, varróleány, házi-leány, kiszolgálóleány, a mama dédelgett kedvence...

Zsidó iparosok és tisztviselők!

Szavazatok a 2. sz mu listára!

Cluj-Kolozvár, április 21. (Az Uj Kelet tud.) Az ujonnan létesítendő munkakamarák megalakítása és azokban az egyes osztályok bizottsági tagjainak megválasztása foglalkoztatja már napok óta polgárságunk igen tekintélyes részét. A munkakamara egyik osztályát a magántisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak alkotják, akik tehát mindannyian választói jogosultsággal bírnak. Ezerint választók a pénzügyzetek, ipari és kereskedelmi vállalatok összes, minden rangú tisztviselői, a kereskedések alkalmazottjai. Ezeknek a sorából adtak be három jelölőlistát a f. hó 22-án, vasárnap a városháza helyiségében megtartandó választásra.

A szavazás alkalmával használandó szavazócédulán az 1. szám alatt szerepel a szélsőséges baloldaliak listája, a 2-ik szám alatt van a kisebbségi, magyar és zsidó pártok közös, hivatalos listája.

A magyar és zsidó pártok vezetősége jóváhagyásával megállapított

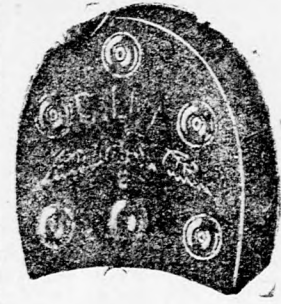
2. számú magyar-zsidó közös lista

jelöltjei a következők:

Dr. Görög Ferenc, a Minerva műintézet főtisztviselője, Grün László biztósító intézeti tisztviselő, Petrovay Tibor, a hitelszövetkezetek központjának cégjegyzője, Róth Miklós, a Rózsadrogéria üzletvezetője, Hercegh Sándor, a Folyovich-féle csemegekereskedés üzletvezetője, Kertész Márton főkönyvelő, dr. Koleza János, a Kolozsvári Takarékpénztár tisztviselője, dr. Rösler Viktor, a fatisztviselők központi titkára, Jovian Antal mozgósínházi igazgató, Bulbukné Sztrusz Erzsébet, a kereskedői alkalmazottak részéről. A vidékiek részéről dr. Balogh Elek tordai bankigazgató.

Az iparosok listája a következő:

1. Moldovan Anton, az ipartest. elnöke. 2. Onofray Stefan kádár. 3. Blaga Romulus mechanikus. 4. Rosenfeld Armin bádógos. 5. Drasoveanu Petru pék.

Okos ember
ügyel a védjegyre,

mert tudja, hogy csak a PALMA védjegy biztosítja a tökéletes PALMA minőséget és PALMA tartósságot

Mint ködbevesző valamire tekintenek vissza. A megvetés hangján ejtik ki a szót: galut. Egy megjegyzésemre szemembe vágják:

— Galutmentalitás!

A volt banktisztviselőt tegnap meglátogatta az édesanyja. Sirva könyörögte őt vissza. A bachur nevetett:

— Anyám, ezen már nem lehet változtatni. A hachszárról az ut csak előre; soha semmiért vissza nem vezet. Anyám, örülj az én nagy boldogságomnak.

Ejjél van. Még ömlik a dal. Künn a vihar lecsöndesedett. A chalucok reggel hatkor már talpon vannak. Bucsuztam.

— Maradj közöttünk — csábit egyikük —, akad néked is egy szalmazsák.

A torkom összeszorult. Dalolva kísérték át a parkon.

Nemsokára a piskii állomás peronján állottam. Körülöttem idegen arcok. A Rapid berobogott a pályaudvarra. Még egyszer láttam a rohanó vonat ablakából a rengeteg park lombjai közül kiszivárogni a szniff gyöngye lámpájának fényét, azután minden a sötétségbe merült.

Hátszegi Ernő

6. Horváth Paul lakatos. 7. Petricias Aurel szabó. 8. Schwartz Sándor bádógos. 9. Bóris Luca cipész. 10. Hege dús Iuliu építész. 11. Darida Mihail kézműves. 12. Balázs Anton fodrász. 13. Besuan Dumitru bádógos. 14. ing. Markó Vilhelm szerelő. 15. Mandrutin N. lakatos (Torda). 16. Berki Alexandru asztalos. 17. Szigeti Alexandru szabó (Torda). 18. Moldovan Alexandru asztalos (Dés). 19. Pop Eugen cipész (Dés).

Bár meg vagyunk győződve, hogy minden önértetes magyar és zsidó választó tudja, hogy a

2. számú listára

kell szavaznia, mégis külön is felhívjuk a figyelmet arra hogy mindenik magyar és zsidó választónak, aki csak a legkisebb mértékben is át tudja érezni a kisebbségi nyomozást és sokszor nagyon is szomorú helyzetét ebben az országban, csakis a

2. számú listára

szabad szavaznia. Mert ezzel a listával olyan emberek kerülnek be a bizottsági tagjaiul, akikben van megfelelő önértet, van kellő bátorság sikra szállani tisztviselő és alkalmazott társaik érdekében s akik valóban képesek is kivívni társaik igazságos és jogos igényeinek elismertetését.

Tájékoztatásul közöljük hogy a választói igazolványokat Kolozsváron az Ipartestület Karolina tér (Óvár) 5. sz. alatti székházában lehet kivenni személyazonosság igazolvány fölmutatása mellett mindennap d. e. 9—12 és d. u. 4—6 óra között.

Utolsó határidő szombat d. e. 12 óra. A választás április 23-án, vasárnap lesz.

Mindenki szavazzon le a 2. számú listára!

A

Belügy
Jacó

BUCU

21. (Az Uj Kelet tud.) Az ujonnan létesítendő munkakamarák megalakítása és azokban az egyes osztályok bizottsági tagjainak megválasztása foglalkoztatja már napok óta polgárságunk igen tekintélyes részét. A munkakamara egyik osztályát a magántisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak alkotják, akik tehát mindannyian választói jogosultsággal bírnak. Ezerint választók a pénzügyzetek, ipari és kereskedelmi vállalatok összes, minden rangú tisztviselői, a kereskedések alkalmazottjai. Ezeknek a sorából adtak be három jelölőlistát a f. hó 22-án, vasárnap a városháza helyiségében megtartandó választásra.

A cse

ciót a lapjánál be. A te volna kéva tes Hitler-k terrorja dők err met lap indított lakoztak hiszik, kaja ma nemzeti hól: a zó Ukra felsőma Északro na, Dor dovából. A zava bukovin német-ny Igy t egyesül vitz ut keresztt zsákná amelym lakossá keresztt volt sz a váro eu Flo tamad csapat s végül rán pe ros ce ban e zett, u S ami szén f ben, a tek, s akik voltak zavar keletl tani pen. ták: mit o toztál ler! Jidar lönös ba m ságot ságot letek

A cse

ciót a lapjánál be. A te volna kéva tes Hitler-k terrorja dők err met lap indított lakoztak hiszik, kaja ma nemzeti hól: a zó Ukra felsőma Északro na, Dor dovából. A zava bukovin német-ny Igy t egyesül vitz ut keresztt zsákná amelym lakossá keresztt volt sz a váro eu Flo tamad csapat s végül rán pe ros ce ban e zett, u S ami szén f ben, a tek, s akik voltak zavar keletl tani pen. ták: mit o toztál ler! Jidar lönös ba m ságot ságot letek

A cse

ciót a lapjánál be. A te volna kéva tes Hitler-k terrorja dők err met lap indított lakoztak hiszik, kaja ma nemzeti hól: a zó Ukra felsőma Északro na, Dor dovából. A zava bukovin német-ny Igy t egyesül vitz ut keresztt zsákná amelym lakossá keresztt volt sz a váro eu Flo tamad csapat s végül rán pe ros ce ban e zett, u S ami szén f ben, a tek, s akik voltak zavar keletl tani pen. ták: mit o toztál ler! Jidar lönös ba m ságot ságot letek

A cse

ciót a lapjánál be. A te volna kéva tes Hitler-k terrorja dők err met lap indított lakoztak hiszik, kaja ma nemzeti hól: a zó Ukra felsőma Északro na, Dor dovából. A zava bukovin német-ny Igy t egyesül vitz ut keresztt zsákná amelym lakossá keresztt volt sz a váro eu Flo tamad csapat s végül rán pe ros ce ban e zett, u S ami szén f ben, a tek, s akik voltak zavar keletl tani pen. ták: mit o toztál ler! Jidar lönös ba m ságot ságot letek

A cse

ciót a lapjánál be. A te volna kéva tes Hitler-k terrorja dők err met lap indított lakoztak hiszik, kaja ma nemzeti hól: a zó Ukra felsőma Északro na, Dor dovából. A zava bukovin német-ny Igy t egyesül vitz ut keresztt zsákná amelym lakossá keresztt volt sz a váro eu Flo tamad csapat s végül rán pe ros ce ban e zett, u S ami szén f ben, a tek, s akik voltak zavar keletl tani pen. ták: mit o toztál ler! Jidar lönös ba m ságot ságot letek

A cse

ciót a lapjánál be. A te volna kéva tes Hitler-k terrorja dők err met lap indított lakoztak hiszik, kaja ma nemzeti hól: a zó Ukra felsőma Északro na, Dor dovából. A zava bukovin német-ny Igy t egyesül vitz ut keresztt zsákná amelym lakossá keresztt volt sz a váro eu Flo tamad csapat s végül rán pe ros ce ban e zett, u S ami szén f ben, a tek, s akik voltak zavar keletl tani pen. ták: mit o toztál ler! Jidar lönös ba m ságot ságot letek

A cse

ciót a lapjánál be. A te volna kéva tes Hitler-k terrorja dők err met lap indított lakoztak hiszik, kaja ma nemzeti hól: a zó Ukra felsőma Északro na, Dor dovából. A zava bukovin német-ny Igy t egyesül vitz ut keresztt zsákná amelym lakossá keresztt volt sz a váro eu Flo tamad csapat s végül rán pe ros ce ban e zett, u S ami szén f ben, a tek, s akik voltak zavar keletl tani pen. ták: mit o toztál ler! Jidar lönös ba m ságot ságot letek

A cse

ciót a lapjánál be. A te volna kéva tes Hitler-k terrorja dők err met lap indított lakoztak hiszik, kaja ma nemzeti hól: a zó Ukra felsőma Északro na, Dor dovából. A zava bukovin német-ny Igy t egyesül vitz ut keresztt zsákná amelym lakossá keresztt volt sz a váro eu Flo tamad csapat s végül rán pe ros ce ban e zett, u S ami szén f ben, a tek, s akik voltak zavar keletl tani pen. ták: mit o toztál ler! Jidar lönös ba m ságot ságot letek

A cse

ciót a lapjánál be. A te volna kéva tes Hitler-k terrorja dők err met lap indított lakoztak hiszik, kaja ma nemzeti hól: a zó Ukra felsőma Északro na, Dor dovából. A zava bukovin német-ny Igy t egyesül vitz ut keresztt zsákná amelym lakossá keresztt volt sz a váro eu Flo tamad csapat s végül rán pe ros ce ban e zett, u S ami szén f ben, a tek, s akik voltak zavar keletl tani pen. ták: mit o toztál ler! Jidar lönös ba m ságot ságot letek

Évtizedes vevőink régen tudják már, kedvükre szépen fest, tisztít a CZINK gyár

A csernovici rendőrség összejátszott a cuzistákkal a keddi pogrom megrendezésében?

Belügyminisztérium utasításra felfüggesztették a csernovici rendőrség több vezető tisztviselőjét. Jacob divízióparancsnok a szélsőséges szervezetek feloszlítását igéri. Alaposan előkészített támadás áldozata lett a csernovici zsidóság

BUCURESTI-BUKAREST, április 21. (Az Uj Kelet tud.) Mironescu belügyminiszter felsőbb utasításra Szinajába utazott, hogy jelentést tegyen az uralkodónak a csernovici eseményekről, amelyeket felháborodva kommentálnak a főváros politikai köreiből. Egészen nyilvánvaló ma már, hogy román, német és ukrán antiszemita szervezett támadásról van szó, melyről a csernovitzi hatóságok előzetesen informálva voltak. A csernovitzi rendőrség azonban nem akart tudomást szerezni a készülődésekről, sőt a délelőtti órákban meginduló attackkal szemben is csak este nyolckor lépett fel, midőn a megvadult tüntetők már lövöldözni kezdtek. A bukaresti lapok felháborodva kérdeik, hogy miért volt szükség Csernovitzban az ostromállapot bevezetésére, ha a polgári és katonai hatóságok hat órán keresztül védtelenül tudták hagyni a várost? Egyelőre a belügyminisztérium táviratilag rendelt el vizsgálatot a csernovitzi rendőrség vezetői ellen és több német és ukrán származású tisztet már is felfüggesztettek állásukból.

Az értelmi szerző

A csernovitzi zsidóság elleni agitációt a bukovinai német párt hivatalos lapjának zabolátlan uszítása vezette be. A „Deutsche Tagespost“ azt szeretné volna, ha a bukovinai zsidók magukévé teszik, vagy szó nélkül hagyják a Hitler-kormány borzalmas antiszemita terrorját. S minthogy a bukovinai zsidók erre nem voltak hajlandók, a német lap erőteljes antiszemita kampányt indított be. Ehhez a kampányhoz csatlakoztak az ukrán irredenták, akik azt hiszik, hogy Hitler revizionista politikája meg fogja teremteni az ukrán nemzeti államot a következő területekből: a jelenleg a szovjetunióhoz tartozó Ukrajna, a lengyelországi Galícia, a felsőmagyarországi kisorosvidékek és Északrománia, vagyis egész Bukovina, Dorohoiu és Botosan megyék, Moldovából és a beszarábiai Hotin megye. A zavarosban mindig szívesen halászo bukovinai cuzisták is csatlakoztak a német-ukrán antiszemita koalícióhoz.

Igy történt meg azután, hogy három egyesült erő indult rohamra Csernovitz uccáin. Csaknem egy egész napon keresztül megvadult bandák szabad zsákmánya volt Csernovitz városának, amelynek nemesak zsidó, hanem román lakossága is leirhatatlan pánikon ment keresztül. A támadás alaposan meg volt szervezve és egyszerre indult el a város három részéből. Először a Ianu Flondor uccát, Csernovitz főutját támadták meg. Azután vonult fel egy csapat a Posa nevű német külvárosból a végül a Caliceanca külvárosból az ukrán pogromhősök masíroztak be a város centrumába Mihelyst a centrumban ez a három csapat összegyülekezett, újabb csoportok is akeióba léptek. S amíg a rendőrség a város egyik részén fellépni próbál a tüntetőkkel szemben, a másik oldalon zavartalanul vertek, szurtak és fosztogattak a tüntetők akik igen jól elő voltak készítve és fel voltak fegyverezve a támadásra. A zür zavarban, amely az összeütközés során keletkezett nehezen lehetett megállítani hogy mit is akarnak tulajdonképpen. Egyesek német nyelven kiabáltak: Hoch Hitler! Hoch Czua! Nieder mit dem Juden! Mások ukránul ordították: Eljen Nagyukránia Eljen Hitler! Végül románul is hallatszott: Jos Jidani! Traiasca Czua! A cuzisták különösen a zsidókat vették gondozásukba míg az ukránok és németek a hatóságot kiélvezve a román lakások és üzletek ablakait is bevették.

Kampószerkesztés betörők

A tüntetők közé elvegyültek Csernovice legveszélyesebb betörői, tolvajai és apaesai, akiket a rendőrség már régen keres.

Valamennyiük kampószerkesztet viselt gomblyukában és valamennyi azt vallotta, hogy a náluk talált késekkel és revolverekkel a cuzisták szerelték fel őket. A katonai vizsgálóbiztosok nyomozásának meg kell állapítania mindenekelőtt is, hogy miféle összeköttetés áll fenn a csernovici cuzista rohamosztag, a németek Hitler-szervezete és ezek között a kétes elemek között. A legsúlyosabb károkat a Romana uccai, valamint a Fötéri és a Vasile Alexandri téri kereskedők szenvedték, akiknek összes kirakat ablakait bezúzták. A Petrovici uccában főleg románok szenvedtek károkat, közöttük is első sorban Davidescu ezredes, a 8-ik vadász-ezred parancsnoka, kinek lakása a német külvárosból felvonuló rohamcsapat áldozata lett.

Hogy hány áldozata van a keddi tüntetéseknek, még nem is lehetett pontosan megállapítani. A rohamosztagok mindenkit ütöttek, vertek, aki csak utjukba akadt: fiatalokat, öregeket, nőket és gyermekeket. Ezeknek nagyrészt lakásukon ápolják és a hatóságok nem is tudnak róluik. A késekkel és törökkel leszurtt áldozatok: Isaac Fischel zsidó tanító, Karl Goldstein magántisztviselő, Ilie Hacker állami tisztviselő és Peisach Snap állami

tisztviselő. Andrievici román szabó két lövést kapott jobb lábába, míg Titel Gheorghian román diákot, aki a tüntetőknek azon kérdésére, hogy zsidó-e, azt válaszolta, hogy semmi közöttök hozzá, nyakán szurták meg.

Este 9 órakor vonult fel végül Csernovice uccáira a hadsereg. Csendőr és vadászkülönítmények blokádirozták a Fötéret és az uccakereszteket, végetvetve a rombolásoknak. Ugyancsak a hadsereg foganatosította az első letartóztatásokat is. Még az éjszaka folyamán körülvették a cuzista ifjúsági szervezet Romana ucca 22. szám alatti székhelyét, ahol alapos házkutatást tartottak, elkobozták az ott talált iratokat és a helyiség ajtaját lepecsételték. Az eddig letartóztatottak fölött a jassi negyedik hadtest hadbírósa fog ítélni.

Kitűnő protekció!

Mayer Ebner dr. zsidópárti képviselő, a bukovinai zsidóság vezére, már az elmúlt vasárnap figyelmeztette a csernovici divízióparancsnokságot, hogy a cuzisták a husvéti ünnepeket pogromra akarják felhasználni. A divízióparancsnokság utasította erre a rendőrséget a szükséges intézkedések megtételére. Semmi sem tör-

Koprol
praktikus
ALUMINIUM
DOBOZBAN
4db. 2.11

tént azonban, mert — mint a csernovici Ostjudische Zeitung írja — a cuzisták és hitleristák a rendőrség egyik főtisztviselőjének erőteljes protekcióját élvezik.

Mayer Ebner dr. a rombolást követő napon Kari Klüger alpolgármester és Zwiling mérnök, hitközségi alelnök kíséretében felkereste Jacob tábornok divízióparancsnokot, akiktől drasztikus intézkedéseket kért a rendbontókkal szemben. A tábornok a következőket válaszolta:

— Sajnálom, hogy nem voltam informálva a tényleges helyzetről. Biztosítom önöket, hogy a jövőben hasonló excessusok nem fognak előfordulni. El fogom rendelni az összes szélsőséges szervezetek feloszlítását.

Cselekedni!

A Dimineata a csernovici eseményeket kommentálva, megállapítja, hogy a hatóságok botránnyosan viselkedtek. A lap felhívja a kormányt, hogy azonnal fojtssa el a romániai hitleristák bármilyen megmozdulását. Ha eddig habozott, a csernovici események után haladéktalanul cselekednie kell. Elsősorban is példásan büntessék meg a csernovici hatóságok mindazon vezetőit, akik nem teljesítették kötelességüket.

A román kormány letiltani készül a németországi árubehozatait

Hitler sovén gazdaságpolitikája nagy deficittel fenyegeti Románia külkereskedelmi mérlegét

Bucuresti-Bukarest, április 21. (Az Uj Kelet tud.) A kereskedelemügyi minisztériumból beérkezett jelentések Románia németországi kivételének katasztrofális esőkényszerül számolnak be. Ez a tény egyre fokozódó aggodalommal tölti el a román kormányt, mert Németország a legjelentősebb szerepet játszotta eddig Románia külkereskedelmében. 1931-ben például közel négy milliárd értékű árut exportált Románia Németországba, míg a német import alig 2 és fél milliárdot tett ki, tehát Németországgal szemben másfél milliárddal aktív volt a külkereskedelmi mérleg.

Azóta a helyzet lényegesen megváltozott. Az egymást követő nacionalista kormányok a vámilletékek felemelésével, kontingentálási és monopopolizálási intézkedésekkel felére súlyosították le 1932-ben a romániai kivitelét. Az elmúlt évben viszont Románia is kevesebb német árut importált és így a mérleg Romániára kedvező maradt. A Pápen kormány azonban kiadta tavaly a jelszót: „Kauf deutsche waren“. Az autarchikus német gazdasági politikát a Hitler kormány a legvégsőig felfokozta és a román gabonát valószággal kitalította a német piacra. Az eredmény az lett, hogy 1933 első negyedében Románia még husz százalékát sem

exportálta Németországba annak, amit 1932 első három hónapjában kivitt. Fennáll ugyan a két ország között egy kereskedelmi szerződés, amely preferenciát biztosít a román gabona számára, de a német hivatalos körök arra hivatkoznak, hogy ezt az egyezményt nem lehet alkalmazni „a Népszövetség által megkívánt nehézségek formalitások miatt“. Es mondják ezt annak ellenére is, hogy a román kormány igyekezett fenntartani a németországi ipari behozatal szintjét.

Tény az, hogy a kereskedelmi mérleg

1933 első negyedében Romániára nézve passzív lett. Egészen szokatlan és Románia pénzügyi helyzetére veszedelmes tény, amely többszáz millió lejes deficit pénzt idézi fel a külkereskedelmi mérleg számára. A kormányhoz közelálló Argus jelentése szerint erre a deficitre nem fog sor kerülhetni. Ha a német birodalom politikája továbbra is elzárkózik a román export elől, úgy a kontingentálás szigorú alkalmazásával megszorító intézkedéseket fognak életbe léptetni a németországi ipari termékekkel szemben.

Tiltakozik a kolozsvári zsidóság!

Vasárnap délelőtt lesz a kolozsvári zsidóság tiltakozó gyűlése a németországi események ellen

Cluj-Kolozsvár, április 21. (Az Uj Kelet tud.) Az országos Zsidó Párt a németországi események súlyosbodására való tekintettel a németellenes bojkottmozgalom fokozását határozta el. Ennek megfelelően — mint megirtuk — vasárnap délelőtt 11 órakor az Építőmunkások otthonában (str. Băii 7 szám alatt) nagy-

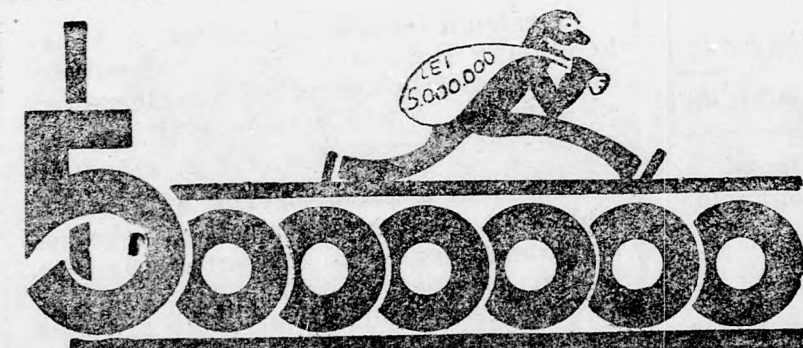
szabású tiltakozó gyűlést tart a Zsidó Párt kolozsvári tagozata is. A tiltakozó gyűlés programja a következő:

1. Elnöki megnyitó: tartja dr. Klein Miksa, az Országos Zsidó Párt erdélyi tanácsának ügyvezetője.
2. Dr. Fischer Tivadar az Országos Zsidó Párt elnökének nagy beszéde a németországi eseményekről.
3. Dr. Misu Weissmann országgyűlési képviselő beszéde. „A zsidó nép bojkottja“ címmel.
4. Felszólalások a különböző politikai pártok és területek részéről.
5. Indítványok.
6. Határozati javaslat.

A Zsidó Párt vezetősége ezton hívja fel Kolozsvár zsidóságát, hogy impozáns számban vonuljon fel a vasárnapi tiltakozó gyűlésre és méltó módon vegye ki részét a világ zsidóságának a németországi zsidók üldöztetése elleni mozgalomban.

A gyűlést hatósági engedély mellett tartja meg a Zsidó Párt és a rend teljes fenntartásáról a hatósági közegek gondoskodnak.

Boldogsága biztosítva van!!!

Vegyen sorsjegyet!

TOTH A. sorsjegyzetében
SIBIU, Str. Reg. Maria 12.

Egynolcad Lei 125,—,
egynegyed Lei 250,—,
egy fél Lei 500,—,
Egész Lei 1000,—
Vidékre postán vagy utánvételt

Ne higgyen senkinek! Győződjön meg személyesen Cluj, Toth cégt. „CRISTAL“ fest, tisztít és mos legszebben!

IS 22.
...re,
...dja, hogy PALMA
...y bizto-
...tökéletes minőséget
...MA tar-
...ságot
...tekintenek
...ejtik ki a
...re szemem-
...ap megláto-
...nyörögte őt
...lehet vál-
...csak előre;
...zet. Anyám,
...nak.
...al. Künn a
...ucok reggel
...ucszutam.
...bit egyikük
...zsák.
...olva kísér-
...s Perronján
...arcok. A
...arra. Még
...ablakából
...zül kiszívá-
...ának fényét,
...merült.
...tszegi Ernő
...elők!
...Petricias
...Sándor bá-
...10. Hege-
...Mihail ké-
...nos fodrász.
...os, 14. ing.
...Mandrutin
...rki Alexan-
...xandru sza-
...Alexandru
...gen cipész
...dva, hogy
...s zsidó vá-
...is felhív-
...mindenik
...k, aki csak
...tudja érez-
...és sokszor
...t ebben az
...el a listával
...a bizottság
...felelő öné-
...ra szállani
...arsaik érde-
...ek is kivív-
...os igényei-
...hogy a vá-
...ozsváron az
...Óvár) 5. sz.
...ivenni sze-
...fölmutatá-
...9—12 és d.
...d. e. 12 óra.
...n, vasárnap
...2. számú lis-
...K gyár

Prof. Stohschneider, avagy Nagyvárad ünnepnapjai

Nagyvárad el van bővölve... Nagyvárad meg van babonázva...

Az ünnepek óta nem érdekli az embereket semmi...

Macdonald jöhet-mehet, Mussolini nyilatkozhat... Roosevelt tájékoztat... Hitler mázsolhat... senkit sem érdekel...

Mondom, Nagyvárad meg van babonázva, ki törődik itt konverzióval, adó végrehajtással, inflációs meg revalorizációs hírekkel, bankbetéttel és kontingentálási nyavalygásokkal... Nagyváradot az ünnep alatt megszedítette, elkábitotta és megbabonázta prof. Stohschneider... A levegő championja, a kötéltánc akrobatája, az egyensúly koronázatlan királya... vagy neveztek, aminek akarajátok...

A múlt héten egy délelőtt megjelentek a városháza és a Szentlászló-templom közötti kis aszfaltos térségen munkások, homokzsákokat, köteleket rögzítettek meg azokkal, a köteleket kifeszítették a magasba és a városháza legfelső párkányáról a katolikus templom tornyára egy sodronykötélet húzták át. A távolság 25-30 méter, a magasság ugyanennyi. Ez volt a kezdet.

Délután 5 órakor a városháza III. emeleti erkélyén elkezdett bömbölni a megafon, a nép suszterinasóktól felfelé gyülekezett a városház előtti nagy térségen, leálltak a villamosok, a Körös partján végigtámasztották a díszes vaskorlátot, az elevenebbek felmászta I. Ferdinand lovasszobrára, nők ágaskodtak, gyerekek pipiskédtek, rendőrök curikoltatták a népet, a megafon valamj cirkuszi tram-tramot süvöltött és ebben az ünnepélyes pillanatban megjelent a városháza párkányára rögtönzött kis deszkaállványon a hét hőse: Prof. Stohschneider.

Kisportilt, nyulánk alak, haja őszbevegült, magas kopaszodó homlok. Közéről nézve hasonlít gyermekkorom hittanóráinak pad alatti drága csemegeire, Nick Carterre, Nobodyra meg

Sherlock Holmesre, pláne a jellegzetes sapkával a fején. Egy mindkét végén ólomnehézzel ellátott 2 méteres rudat tart a kezében... és megindul... Megy a magasban kifeszített egyszál sodronykötelen... Most előre megy, hirtelen egy knixet csinál, a tömeg zug és morajlik, a pálya közepén leül és egy pillanat múlva kecsesen újra feláll és lépked szaporán... Most elérte a templomtorony előtti kis deszkaállványt, ebben a pillanatban rálép, leemeli a sapkáját és üdvözlő a tömeget... A tömeg ordít és tapsol. A megafon újra játszik, a művész visszajön a városháza állványára... Jaj, te jóisten... most megfordul és háttal megy visszafelé, halk elaprózott női sikolyok... és most, most egyszerre elkezd futni a kötélen, de olyan sebesen, hogy ember legyen, aki a biztos földi talajon ily gyorsan tud futni... A tömeg üvölt és tapsol, a művész meghajlik és nevet... Nagyvárad behódolt már a tanárnak, Nagyvárad megfelejkezik mindenről és boldogan, ittasan tapsolja vörösre munkanélküli tenyereit...

Dívtos foxtróttot, vagy mit bömböl a megafon és újra jön a professzor, léptei biztosak, a nyugodtság és lélekjelenlét Beethovenje, az egyensúly és idegzet Paganinije, izmai és lépései a kiszámított és matematikai precizitás Newtonja és Einsteinja... Seholy zökkenő, sehol egy bizonytalan mozdulatbeli nuance... Ő maga a tudásának és technikájának és magabiztosságának klasszikus, eleven szobra. A zene ütemeire táncol, kecsesen, annyi üde sikkal, annyi grációzitással, hogy az ember egy pillanatra meg is felejtkezik a szörnyű magasságról, ahonnan egy mozdulat elhibázottságának ezredrésze bőségesen elegendő a Halálhoz... És alatta nincs háló, se ponyva, alatta 30 méter mélységben a nagyvárad aszfalt szürke síksága... És azután jönnek a büvészmutatványok egész sorai... Pus kát vesz a kezébe, leül a kötéltre, ahogy te pl. k. barátom leül az ebéd utáni

fekedéshez és apró kis léggömböket pirosat, zöldet és sárgákat enged fel az egyik asszisztense, a nép hurrázik, a mester bámulatos bizottsággal lövi szét a levegőbe felengedett kis színes ballonokat...

De most azután, akinek gyengék az idegei, ne nézzon ide, most hirtelen elengedi a kezében tartott rudat, a rud lepattan a földre és a mester egy szempillantás alatt a feje tetején áll a kötélen... A nézőkben megdermed a vér, és a husból, csontból, vérből és idegzetből álló ember, ember, aki lát, hall és beszél, fájdalmai vannak és anya hozta a világra, ott áll tótágast a szörnyű magasban egy arcizma megvándulása, egy idegszálának megvándulása nélkül... Ilyet még nem látott Nagyvárad... Hurrá... hurrá...

S amikor végre a nézők idegei nem bírják már tovább, mert már csak egy pillanat és a feszültségben remegő idegek valami szörnyű extázisban bődülnének el a látvány irtózatosa miatt, a művész egy kirovattal hirtelen megfordul és már újra talpon van.

De már újra bömböl a megafon, a levegő Paganinije újra itt van, lábaira két gyümölcsös kosár van kötve, azokkal lépked, egyik lábát húzza lassan, óvatosan a másik után, most megpróbálja áttenni, nem megy, ismét nekigyürközik, megint nem sikerül... Int a magasból, hogy baj van... A tömeg elszápad, egy pár uriaszony rosszul lett... A művész ott áll egyhelyben és se előre, se hátra...

Jajajaj... most mi lesz?... A tanár ur eldobja idegesen szájából a cigarettát és kínosan feszeng... Hangos jajgatások s remüldözések... Ebben a pillanatban a levegő királya oly könnyedén, mint egy 16 éves kis balettpatkány, átlép egyik lábával a másikon és szalad... mit szalad? rohan végig a kötélen... A család, a svindler csak kolmarkolta az egész ijedtséget... A városháza párkányáról lengeti a sapkáját és Nagyvárad megbömbölt, idege-fáradtan, szememeredten, de boldogan, jelkesedve, ujjongva hurrázik és tapsol...

Este olyan tűzijátékot produkált, amelyet Románia nyugati kikötője — ez a mi csufnevünk — még nem látott, szintén a kötélről, előbb azonban kihozott egy asztalt a hátán, az asztalon szék volt, letette a széket, letette az asztalt, leült, kinyitotta az asztal fiókját, kivett egy abroszt, kést, villát, kanalat, kancsó, poharat, fogvájótartót, sótartót, egy adag turóscsuszát és nyugodtan bevacsorázott... Aperitive bune, jótétvágyat, Besten apetit ordított a tömeg és a Mester jól bevacsorázott, még megivott vagy 3 deci bort, nagyba kínálta a népet, hogy bárkit szívesen lát vendégül, de nem nagyon szaladtak a népek véle vacsorázni... Vacsora után szépen hátradől a széken, lábait lefogatva a nagy semmibe, nyárspolgáriasan végigpuccolta fogait, aztán elkialtotta magát: „Föur, kérek egy feketét!”

Hát szóval száz szóznak is egy a vége: Nagyvárad gyönyörű napokat él át... Mezey Béla

KÖZGAZDASÁG

A törvény működésre kényszeríti a cukorkartell leállított gyárait

Ismeretes, hogy a romániai cukorkartell több gyárat leállított, miután a piac felvevő képességét bőven ki tudja így is elégíteni. A gyárak leállítása óriási megtakarítást jelent a kartellnek.

A cukor új fogyasztási adójáról megjelent törvény kimondja, hogy az a

gyár, mely nem dolgozik, előbb büntetésben részesül, azután megvonják működési engedélyét. Az első évi szünet után a gyár a működési illeték egy részét kénytelen lefizetni, a második évben ezt az illetéket felemelik, három éves szünetelés után megvonják működési engedélyét.

A kereskedő „betétjét” letétnek minősítette a bank, miután a kereskedő a kényszer-egyezség mellett szavazott

TIMISOARA-TEMESVÁR, április 21. A likvidálás alatt álló Polgári Takarékpénztár érdekes betétügyében hozott ítéletet a temesvári törvényszék. Jakabfy István temesvári autókészítő 180 ezer lej erejéig perelte a likvidálás alatt álló Polgári Takarékpénztárt. Jakabfynek jellegű betétkönyve volt a pénzügyintézetnél, amely 660 ezer lejről szólt. A kereskedő és a bank között az volt a megállapodás, hogy a kereskedő kifizetését a bank eszközli a betétkönyv terhére. Közvetlenül a bank fizetésképtelensége előtt Jakabfy úgy intézkedett, hogy az általa kibocsátott váltókat a bank szintén betétje terhére egyenlítse ki a váltó lejáratakor. A bank az utolsó váltónak összegét, amely 360 ezer lejről szólt, nem fizette ki. Jakabfy felszólította a bankot, hogy a kifizetést haladéktalanul teljesítse. Erre Jakabfynek a törvénybiztosított joga volt, miután a váltó beváltására szóló dispoziციót a bank fizetésképtelensége előtt adta. A bank ennek

a kérésnek helyt adott a bank ügyész azonban arra az álláspontra helyezkedett, hogy a kényszer-egyezség előtt álló bank nem fizetheti ki ezt az összeget és azt tanácsolta az intézetnek, hogy az összeget letétként kezelje.

Bonyolulttá tette az ügyet az, hogy a bank tisztviselői elmulasztották az összegnek a betétkönyvből való kivételét és a kényszer-egyezség elrendelésének időpontjában ez az összeg betétkönyvben szerepelt. A kényszer-egyezség folyamán történt könyvrevízió alkalmával a szakértők a letét helyességét elismerték és a pénzt akkor folyósítani is lehetett volna.

A hitelezők leszavazásánál Jakabfy betétkönyvével a kényszer-egyezség mellett szavazott és a bank erre való hivatkozással megtagadta az összeg kifizetését. Erre következett a per, amelynek folyamán a bank 180 ezer lejt kifizetett. Most a törvényszék döntése alapján a hátralékos 180 ezer lejt is kifizetésre kerül.

Petróleum termékek árlejtése. A Minele de aur Baia Mare április huszonhetedikén tart árlejtést petróleum termékek szállítására. A szállítandó áruk értéke körülbelül hárommillió lej.

Megjelent a kamattörvény a hivatalos lapban. A kamattörvény egy szakaszos formában megjelent a hivatalos lapban. E szerint maximálisan öt százalékkal szedhető magasabb kamat mint a Banca Nationala kamatlába. A kamat azonban 12 százaléknál magasabb nem lehet.

Élénk árharc a kolozsvári petróleum-piacon. A benzin és petróleum ára fel-tűnően esett a kolozsvári piacon. A benzin kilogramja 13.30-ról 12.60-ra esett, a

petróleum 4.30-ról 4.10-re. Az áresésnek oka az, hogy a nagy petróleum cégek kolozsvári fiókjai meg akarják akadályozni néhány petróleum finomító elhelyezkedését a kolozsvári piacon.

Felbomlott a redőnykartell. A redőnygyárak egymással kötött ár és kondíció megállapodásukat elmondották és a redőnykartell felbomlott. A kartell két nagyvárad gyár vezetésével működött.

Az új lakbérleti törvény magyar fordítása kapható dr. Mandel Fordító Irodában Cluj, Str. Memorandului 24. Ára 10, vidékre 15 lej, előre beküldve bélyegben.

M. Rózsa „Royal” Drogéria

Részvénytársaság Cluj

MEGHÍVÓ

A M. Rózsa „Royal” Drogéria Rt. Cluj részvényesei meghívotnak az

évi rendes közgyűlésre

amely 1933. április 29-én délután 4 órakor a Részvénytársaság irodahelyiségében, Cluj, Piata Unirii 26. szám alatt fog meg tartani a következő napirenddel:

1. Igazgatóság jelentése az 1932. évi üzletéről.
2. Felügyelő bizottság jelentése.
3. Határozathozatal a Részvénytársaság 1932. üzletéről szóló mérlegre vonatkozólag, a tiszta nyereség megállapítása és határozathozatal ennek felosztására.
4. Határozathozatal az igazgatóság és felügyelő bizottság felmentvénye tárgyában az 1932. üzletéről vonatkozólag.

ban az 1932. üzletéről vonatkozólag.

5. A felügyelő bizottság megválasztása 1933. évre.

6. Esetleges indítványok.

A t. részvényesek felhívotnak, hogy a társaság alapszabályainak 10. pontja szerint csak az a részvényes vehet részt a közgyűlésen és gyakorolhatja szavazati jogát, aki részvényeit a társaság pénztárában a közgyűlést megelőző napon déli 12 óráig letétbe helyezi.

Cluj, 1933. április 21.

Az Igazgatóság.

VAGYON	MÉRLEG-SZÁMLA	TEHER	
Kézpénz	1,087.285.—	Tőke	10,000.000.—
Bankoknál elhelyezett látszó követelés	481.095.—	Tartalékalap	600.000.—
Váltók tárcában	1,054.044.—	Kétesköv. tart. alapja	600.000.—
Érdekeltség	400.000.—	Nyugdíj alap	200.000.—
Áru	6,265.588.—	Hitelezők	8,464.904.53
Adóssok	10,945.847.40	Nyereség:	
Berendezés	710.672.—	1931 évről	256.184.78
		1932 évben	523.442.09
		Kétesköv. tart.-va	300.000.—
			1,079.626.87
	20,944.531.40		20,944.531.40

Cluj 1932 december 31.

AZ IGAZGATÓSÁG:

Rózsa Mór
vezérigazgató

Hartmann Mihály
üggy. igazgató

Dr. Fischer József

Hartmann Ferenc

Spielmann Miksa
Ehrenfeld Albert

Ezen mérleget megvizsgáltuk és a társaság könyveivel meg egyezők találtuk

FELÜGYELŐ BIZOTTSÁG

Bosehan Géza
cenzor

Dr. Weisz Jenő
elnök

Augusztin Mazzuchi
cenzor expert contabil

Eins
veze

BERL
zsido tu
ges elm
vészhaz
zalt ors
metorsz
segitség
szerint
katfol
hogy B
szornak
lehető
szágbat
jas vo
kijelent
Zondek
adások
egyeten

A va
nak kö
hogy a
katedra
csak be
ják me
sával u
a közöl
molyab

Ugya
a zsidó
ujabba
ügyi ti
városi
sporték
„tisztog
hírű z
ték a
patból.
H. Aus
nizsbaj
szenvet
mérköz
közöln
nek a
kizárás
az ilye
kérdés
a ném
amelly
részére

BER
kivüli
ítelte
38 éves
a vád
te, hog
leirhat
testtel
dai ná
házból
ben pe
lanul
kért a
enyhit
a vád
lotta.

Ugy
Marie
háza
szemei
ták eg
A r
a sajt
közlése
kerülj
hogy
sok és
ni a
nyekk

Lon
ardian
zsidoé
cikkéb
radalo
— ané
a leg
tette
ságát.
Egy
földi
zással
kuretó

Einstein professzort törölték a német fizikai intézet vezetőinek sorából

Május 2-án Németország összes iskoláiban és egyetemeken életbe lép a numerusz klauzusz

Mártír sorsot szenved a németországi zsidóság — mondja Lewi Izrael párizsi főrabbi. Az amerikai sajtó és a németországi excesszusok

BERLIN, április 21. A németországi zsidó tudósok és intellektuelek tömeges elmozdításának egyre nagyobb veszélye van a külföldön. A civilizált országok tüntetőleg sietnek Németország elűzött zsidó tudósainak segítségére. Stockholmi lapok jelentése szerint a svéd vezetőkörök tárgyalásokat folytatnak abban az irányban, hogy Bernhard Zondek berlini professzornak, a világhírű ginekológusnak lehetővé tegyék kutatásainak Svédországban való folytatását. A Nobel-díjas von Enler stockholmi ginekológus kijelentette a sajtónak, hogy Bernhard Zondek professzor a közeljövőben előadásokat fog tartani a stockholmi egyetemen.

A varsói egyetem orvosi fakultásának körében viszont arról beszélnek, hogy a belgyógyászaton megüresedett katedrára dr. Hermann Zondek, ugyan csak berlini zsidó egyetemi tanárt hívják meg. Zondek professzor meghívásával egy egyetemi hatóságok, mint a közoktatásiügyi minisztérium a legközelebbi formában foglalkoznak.

A náci sportbotránya

Ugyanakkor Berlinben tovább folyik a zsidó alkalmazottak elmozdítása. Legújában 81 zsidó orvost és egészségügyi tisztviselőt menesztettek a berlini városi kórházakból. Legújában a sportéletbe is bevezették a nemzeti „tisztogatást”. Daniel Prennt, a világhírű zsidó teniszbajnokot kirekesztették a Davis-kupaért küzdő német csapatból. A londoni „Times”-ben most W. H. Austin és Fred J. Perry angol teniszbajnokok, akik tavaly vereséget szenvedtek Berlinben a Davis-kupa mérkőzésén Prennt-től, nyílt levelet közölnek, amelyben tiltakoznak Prennek a Davis-kupa küzdelmekből való kizárása ellen. Hangsúlyozzák, hogy az ilyen kizárásokat nemzetközi sportkérdéssé fogják tenni és emlékeztetik a németeket arra a nagy lelkesedésre, amellyel tavaly Prennt, Németország részére kivívott győzelmét fogadták.

Két ítélet rémhírtérsztésért

BERLIN, április 21. A berlini rendkívüli bíróság kilencnapos fogságra ítélte Herman Beer lengyel illetőségű, 38 éves zsidó kereskedelmi utazót, mert a vád szerint házról-házra járva mesélte, hogy az utcán 3 fiatalembert látott leírhatatlan állapotban, megcsontított testtel fetrengeni, továbbá, hogy drezdai náci 28 zsidót kihűreoltak az ima házból és véresre verték őket. Berlinben pedig egy zsidó professzor nyomtanul eltűnt. Az ügyész egyévi elzárást kért a vádlott ellen, a bíróság azonban enyhítő körülménynek tudta be, hogy a vádlott a „rémhíreket” másoktól hallotta.

Ugyancsak 9 hónapi börtönrre ítélték Marie Schmikin, 72 éves orosz zsidó házalóasszonyt, aki azt mondotta, hogy szemével látta, amint a náci kizsúrták egy zsidó szemét.

A rendkívüli bíróság felhatalmazta a sajtót az ítélet megindokolásának közlésével, nehogy hamis beállításban kerüljön a nyilvánosságra. Jellemző, hogy a sajtó csak ilyen felhatalmazások és bátorítások után mer foglalkozni a náci-terrorral kapcsolatos eseményekkel.

A numerusz klauzusz ügye

London, április 21. A Manchester Guardian c. liberális lap a németországi zsidóellenes kurzsággal kapcsolatban írott cikkében hangoztatja, hogy a nemzeti radikalom kormány uralomra jutása óta — anélkül, hogy ezt szándékolta volna — a legkitűnőbb lengyel állampolgárokká tette Lengyelország három milliós zsidóságát.

Egyidejű jelentés szerint Einsteint külföldi sajtónyilatkozataira való hivatkozással törölték a német fizikai intézet kuratóriumának tagjai közül. Egyébként

a birodalmi miniszttertanács legközelebbi ülésén foglalkozni fognak a főiskolai numerusz klauzusz javaslatával, amelynek hatálya kiterjed a birodalom valamennyi felsőfokú intézetére. A numerusz klauzusz május második lép életbe.

London, április 21. A Times római tudósítójának távirata szerint az olasz közvélemény megrendülten vette tudomásul az angol alsóházban elhangzott németellenes vitát. Macdonald és Simon külügyminiszter látogatása után senki sem várta Rómában, hogy a munkáspárt, a liberálisok és konzervatívok egyetértésnek egymással abban, hogy a jelenlegi rezsim Németországot nem támogatják revizionista törekvéseiben. A fasiszta kormány igen komoly jelentőséget tulajdonít az alsóházi vitának, mert ismeri az angol szász közvélemény fontosságát.

Párizs, április 21. A Havas ügynökség jelenti Newyorkból: A Newyork Times az angol alsóház vitáját kommentálva, megállapítja, hogy a nemzeti szociálisták különösen Chamberlain beszéde után tudomásul kell hogy vegyék, hogy türelmetlen politikájukat drágán fogják megfizetni. Bár a varseillesi szerződésen nem egy rés tántog, odáig még nem jutott, hogy Hitler egyoldalú kijelentései semmivé tegyék. Hitler belpolitikájának brutalitása sejtetni engedi azt, hogyan viselkedne a jelenlegi német rezsim, ha

szabadon léphetne fel a többi népekkel szemben. A nemzeti szociálisták súlyos károkat okoztak Németországnak. Türelmetlenségük népszerűtlen a világon, a mely épen ezért nem kíván akciószabadságot biztosítani a német külpolitika számára.

Nyilatkozik a párizsi főrabbi

Párizs, április 21. A francia lapok beszélgetést közölnek Izrael Lewivel, Franciaország főrabbiájával, aki elmondja, hogy a németországi antiszemitizmus nem új keletű. Latens állapotban már régebben meg volt. Március 5-ike óta azonban az üldözöttek és a szenvedések egész sorozata szakadt a németországi zsidókra. Szomorú látni azt 1933-ban, hogy a német kultúra, amely annyi géniust adott világnak, milyen törekény nek és tehetetlennek bizonyult azokkal az excessusokkal szemben.

— Mi váltotta ki az antiszemita megmozdulásokat Németországban? — kérdezték az újságírók.

— Németországban 600 ezer zsidó él — válaszolta a főrabbi. — Tehát egy olyan elenyésző etnikai kisebbség, amely ellen könnyű dolog összefogni. A német tömegek számára a zsidó egyértelmű azzal, hogy vagyon, jólét és különösképpen konkurrencia. Innen egészen addig a kíván-

Serdülő lányok és fiúk mitesszeres, zsiros és pattanásos arcborít

ápolni kell:

**Mitesszer-esszenciával
Resorcina gyógyszappannal
Kénes gyógypuderrel**

Dr. med. László J. 1910

különleges kozmetikai készítmények

Romániában kaphatók kizárólag: Farkas István Apolló drogériájában Oradea, Naponta postai szétküldés után-vétel.

ságig, hogy ezt az elemet elpusztítsák, egy lépés csupán. Nos, ez a lépés megtörtént, miután egy jól irányított propaganda alaposan előkészítette.

— Hogy viselkednek a hitlerizmussal szemben a németországi zsidók?

— Az első pillanatban a fegyveres támadások zürzavarában elveszítették a fejüket és menekülni próbáltak. Egy részüknek sikerült átlépniük a határt, most azonban már a német kormány ezt sem engedélyezi.

Mártír-sors

— Igaz, hogy súlyos atrocitások történtek? — kérdezték a francia újságírók.

— Sajnos: tökéletesen igaz — hangzott a válasz. Fényképek és teljesen megbízható dokumentumok bizonyítják ezt. Ne higgyék, hogy minden kritika nélkül fogadtuk el a menekültek elbeszéléseit. A dokumentumok egy része hivatalos jellegű, mert idegen kormányoktól, illetőleg azoknak berlini képviselőitől származik. A németországi zsidóság mártír sorsot szenvedett.

Meghalt D'Annunzio, az olasz költő-hadvezér

RÓMA, április 21. Ma délelőtt váratlanul meghalt Gabriele D'Annunzio, az olasz irodalom kimagasló alakja, aki a háború után is nagy szerepet játszott Gardine Rivierában.

D'Annunzio 1864-ben született és már fiatal korában feltűnt nagy lendülettel és költői képekben bővelkedő írá-

saival. Mint publicista és politikus az irredenta szolgálatában állott és a háborúban követelte, hogy Olaszország a központi hatalmakkal való szövetsége ellenére is az antant mellé álljon. Mint repülőtest szolgált hazáját, a háborús években, 1919-ben megszállotta Fiumét. A háború után kinevezték

Montenevezo hercegévé. Azóta egy osztrák gróf lefoglalt kastélyában lakott a Gardatótól mellett, fejedelmi pompában és környezetben. Műveit az olasz állam adta ki, hosszú sorozatban. Leghíresebb színművei a: Citta Morte és a Gioconda.

Megkegyelmez a szovjet a szabotázsért elítélt angol mérnököknek?

Anglia pedig visszavonja az orosz behozatali tilalmat?

LONDON, április 21. Moszkvában úgy hírlik, hogy a szovjetunió végrehajtóbizottsága meg fog kegyelmezni az elítélt Macdonald és Thornton angol mérnököknek, Anglia pedig visszavonja az oroszországi építőfa, vaj, gabona, nyersgyapot, petróleum Angliába történő behozatalának tilalmát, amely mint ismeretes április 26-án életbe lépne.

Egyelőre azonban Maiski londoni szovjetkötvet azt közölte a Foreign Office-szal, hogy a szovjetunió végrehajtóbizottsága a napokban meg fogja tiltani a szovjet területre irányuló angol kivitel.

Egyidejűleg a szovjet visszahívta Londonból kereskedelmi képviselőit három vezető tisztviselőjét. Valószínűleg hétfőn fognak elutazni az angol

fővárosból.

A szovjet angol exportőröknek szállított árukért mintegy 15 millió font sterlinggel tartozik. Ebből az összegből hétmillió font erejéig az angol kormány készséggel érdeklődve van.

Svéd hivatalos körökben remélik, hogy az oroszországi import betiltása folytán Svédország Angliába irányuló kivitele rövidesen lényeges emelkedést fog mutatni.

LONDON, április 21. Az angliai szak szervezeti tanács, a munkáspárt vezetősége és a parlamenti munkáspárti frakció határozatot fogadott és juttatott el Baldwin miniszterelnök felé, melyben tiltakozásukat juttatják kifejezésre az oroszországi export betiltása miatt, amely munkásellenes intézkedés és az angol ipart súlyosan fogja érinteni.

A munkásképviselet memorandumot adott át Maiski londoni szovjetkötvetnek is. Az emlékiratban követelik az elítélt angol mérnökök szabadságvesztésbüntetésének elengedését és az azonnali szabadon távozást a szovjetunió területéről.

Egyidejűleg a független munkáspárt tartott titkos ülésén elfogadták a kommunista párttal való együttműködésről szóló tervet. Az együttműködés közvetlen célja: együttes harc a fasiszmus, a kapitalizmus és az oroszellenes politika ellen. Minden angol községben a független munkáspárt közös bizottságokat állít fel a kommunistákkal.

Ganz Abrahámné

Kóser szakácskönyve

ismét kapható az UJ KELET könyvosztályánál

Ara 180 lei

Éli Berkovici

Irta dr. Klein Miksa
az O. Zs. P. Erdélyrészi Tanácsának ügyvezetője

Stern Adolf, Wachtel Mór után elköltözött Berkovici Éli is az öröklet honába. A romániai zsidóság újra szegényebb lett.

A Berkovici-ház családi tradícióit őrizte és szőtte tovább fiúi kegyelettel Berkovici Éli. A Berkovici-ház a romániai zsidóságnak egy darab történelmét képezi. Itt ebben a zsidó családban sokszor jöttek össze azok a nagy zsidó férfiak, akik a romániai zsidóság joggyógyászai és felszabadításának küzdelméért irányították. Itt beszéltek meg a terveket, itt hozták össze azokat a szükséges pénzeket, amelyek segítségével irányítani lehetett a közvélemény felvilágosítását.

Berkovici Éli ismert volt Romániában, mint bankár. Rövid pár év alatt a Berkovici bankház jelentékeny tényezője lett a román kereskedelemnek. De Berkovici Éli annyi energiát és pénzt áldozott zsidó ságáért a zsidó intézményekért, a zsidó hitközségek megalapításáért, hogy joggal sorolom őt a Wachtel-ek és Stern Adolfok mellé. Berkovici Éli nyíltan hangzott, hogy a nagy vagyon kötelez is, nem lehet csak előnyököt élvezni, hanem áldozni is kell. Berkovici Éli szeretett áldozni a jótékonyaság oltárán. Áldozott szerető bőkezűséggel Zionért, de mindezek felett áldozott a zsidóság intézményes megszervezéséért.

Bukarest legforgalmasabb üzleti negyedében a str. Lipsceanu áll a Berkovici bankház kis egyemeletes épülete, a melynek földszintjén a bankház bonyolítja le a maga sokmillió üzleteit és a pénztár mellett kis szobában dolgozik a cég főnöke Berkovici Éli. Itt fogad mindenkit. Egyszerű közvetlenséggel, mindig nyugodt hangon tárgyalja le a napi ügyeket. Csodálattal látták az emberek, hogy hogyan bírta ideggel és energiával lebonyolítani a bankház sok irányú érdekességét. De minden szabad idejét a zsidó egyháznak és a zsidó közösség ügyének áldozta.

A pénteken esti és szombati istentiszteleten Berkovici Éli mindig pontosan megjelent, mindenki tudta Bukarestben, hogy Berkovici Éli vallásos zsidó. Berkovici Éli önértékes zsidó. Ezt szerették benne a más vallásúak is.

Tudták róla, hogy jószívű ember, aki szívesen segít, szívesen áldoz minden nemese célra.

Ezeknek a tulajdosságainak köszönhető, hogy Bukarestben nagy tekintélynek örvendett.

Meggyőződéses híve volt politikai téren a liberális pártnak. Ennek dacára szimpátiával kísérte a zsidóság azon megmozdulását, hogy a politikai életben mint önálló politikai párt jelentkezzen. Megértette, hogy az új idők formációkat alakítanak ki. Új szellem hatja át a zsidóság rétegeit és ha ő egyénileg nem is csatlakozott le hozzájuk, állítom, hogy szerető figyelemmel kísérte a zsidó párt megalakítását és örült politikai sikereinek.

Mint a liberális párt tagja egy időben szenátor volt és valahányszor zsidó kérdés tárgyalás alá került, a szenátusban önértékes zsidó módjára szállott szóra az össz-zsidóság érdekeiért.

Minket erdélyi zsidókat szerető szívvel fogadott. Mindjárt az imperiumváltás után még az első állampolgársági törvény megalkotása előtt sokszor hívott meg különféle értekezletekre és jó szívvvel oktató, tanított minket, hogy az új állami helyzetben hogyan és mily módon kell biztosítani és átmenekíteni zsidó intézményeink jogállását.

Felismerte azt a nagy értéket, amelyet a zsidó intézmények törvényes és intézményes körülbástyázása jelent a zsidóságra nézve és ezért az imperiumváltás után minden befolyását értékes öszszekötéseit latbavetette, hogy a hitközségeknek a Regátba való életbehívását oly módon teremtsen meg, amint azt Bukovinában és Erdélyben megismerte. Sikerként is neki a zsidóság javára a legnagyobb művét az Uniunea Comunităților din Vechiul Regat-ot megteremtett. A desorganizált nagy zsidó közösséget Bukarestben ő szervezte egy egységgé és hívta életbe mindazokat a zsidó kultusz, kulturális és jótékonyasági intézményeket, amelyeknek segítségével a zsidóság ma mint szervezett hitfelekezet megjelenhet. Az egyik oldalon Stern, Fildermann, So-

lomon küzd az állampolgársági joggyógyászokért, a másik oldalon Berkovici és Niemerover vezeti a hitközségek szervezésének az ügyét. Ezeknek a nagy férfiaknak az együttes munkája biztosította a sikert.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

Vasárnap délelőtti mozi-helyiárrakkal: **Antónia**

Vasárnap délelőtti mozi-helyiárrakkal az Antóniát játssza a Magyar Színház. Lengyel Menyhért felejthetetlenül kitűnő vigjátéka, az Antónia, az eredeti, pompás szereposztásban kerül színre. A címszerepet Poór Lili játssza, a zenét pedig Puskás Béla és kitűnő zenekara szolgáltatja.

Pánik a városban

Nem mindennapi érdekességű filmet kezdett vetíteni pénteken a Szinkör mozgó. A címe: Pánik a városban. Főszereplői: a gyönyörű Frances Dee és Buster Crabbe, az 1932-es olimpián a 400 méteres uszós világbajnok. Készítette: a Paramount filmgyár.

Hallatlanul érdekes és ötletes a film meséje: San Franciskóban gygyulladt egy cirksusz és a fejtelenségében őrizetlenül hagyott vadállatok előzőnlük a várost. Rémület lesz úrrá a lakosságon, a fenegyadag garázdálkodnak és szabadon járják be a várost, az utcákat. Ekkor egy furesa fiatalember, az „oroszlánember” jelenik meg egyszerre és megfékezi az állatokat. És az oroszlánember rendet teremt a városban.

Az oroszlánembert Buster Crabbe játssza, ez a gyönyörű alak, csupa izom és erő fiatalember, akit a sport terén szerzett világhíre vezetett át a filmbe: ő nyerte meg az 1932-es olimpián a 400 méteres uszós világbajnokságát. Pompás színész, aki férfias szépségével is már ellenállhatatlan. Partnere a szép Frances Lee. A film tele van váratlanul váratlanabb rendezői ötletekkel, mind végig lüktetően izgalmas eseményekkel. Olyan film, amelyet elmulasztani mindenkinek veszteség.

A MAGYAR SZÍNHÁZ HETI MŰSORA

Vasárnap d. e. 11-kor: Antónia. (10, 20, 30 lejes helyiárrakkal.) Poór Lili fellépése. Puskás Béla zenekarának közreműködésével. Ssz.: 89.)
Hétfőn este 9-kor: Nótás kapitány. (10, 20, 30 lejes helyiárrak. Ssz.: 90.)
Kedden este 9-kor: Felhő Klári. (Jubiláris előadás, Réthely Ödön művészi pályájának 25-ik évfordulóján. Ssz.: 91.)

Szerdán este 9-kor: Bánk bán. (Az Ellen-zék előadása. Ünnepi est Katona József halálának évfordulóján. Poór Lili, dr. Janovics Jenő, Földényi László, Fekete Mihály, Tóth Elek, Forgács Sándor, Balázs Samu, Bárdy Teréz és Kerekes Ilona fellépése. Ssz.: 92.)

AZ OPERA MŰSORA

Vasárnap, április 23: (este) A denevér.

ROYAL-MOZGÓ MŰSORA

Ma, szombaton: „Fakereszték”, a II-ik Remarque.

Az utóbbi évek gazdasági válsága meg rázta az ő hatalmas bankintézményét is. Lemondott a bukaresti hitközség elnökségéről és mindennemű zsidó közéleti tisztségéről, csak azért, hogy újból rendezze a vihar által feldúlt bankházat. Sokszáz millió lejt kitevő családi vagyonát átadta a Berkovici bank részvénytársaságnak, hogy eleget tudjon tenni kötelezettségének.

Az energia elfogyott. Ez az örökösen dolgozó meleg szívé, jólelkű, jóindulatu, kolektív érzésű zsidó ember elpihent. A romániai zsidóság szegényebb lett, árva lett, mert kidőlt sorából Berkovici Éli. Legyen emléke áldott és legyen része az örök pihenésben.

SELECT-MOZGÓ MŰSORA

Szombat 3, 5, 7 és 9 órákor:

Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órákor:

Csábítson el kérem. A szezon legnagyobb operett-szágera, főszerepekben: Liane Haid, Georg Alexander, Szőke Szakáll. Műsoron kívül legújabb hangos heti hiraó.

SZINKÖR-MOZGÓ MŰSORA

Szombaton 3, 5, 7 és 9-kor: Pánik a városban. Az amerikai filmgyártás remeke. A főszerepekben: Frances Dee és Buster Crabbe, az „oroszlánember”, az olimpiai 400 méteres uszós világbajnoka.

URANIA-MOZGÓ MŰSORA

Szombat 3, 5, 7 és 9 órákor:

Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órákor:

Texasi kalandor. Főszerepekben: Tom Mix és a híres Tonny Iova. Izgalmas és szenzációs kalandokkal teli film. Műsoron kívül legújabb hangos heti hiraó.

CORSO-MOZGÓ MŰSORA

Ma szombaton: Finom uri család, Anny Ondra legjobb filmje.

Primaria Municipiului Cluj

Nr. 3348-933.

ANUNT

Municipiul Cluj inchiriaza pe cale de licitatie publica cu oferte in scris, inchise si sigilate pe durata de 3 (trei) ani localul de pravalie ocupat de firma Bogdan in cladirea Primariei Cal. Regele Ferdinand Nr. 28 a, si localul de la nr. 1 de dl. I. Chira in cladirea Strada Dragalina 80-82 expirand contractul de inchiriere pentru primul local in 1 Iulie, iar cel pentru al doilea local in 1 August 1933.

Licitatiile se vor tine in 11 Mai 1933 orele 11 a. m. inaintea Comisiei de licitatie sala de sedinte pe langa respectarea dispozitiunilor cuprinse in art. 88-110 din legea contabilitatii publice si in norme generale pentru tinerea licitatiilor publicate in Monitorul Oficial Nr. 127-931.

Odata cu predarea ofertelor concurentii vor depune la mana dlui Prezident al comisiei numite, in plic separat garantia provizorie legala, egala cu 5 la suta din suma oferita drept chirie pentru intreaga durata mai sus.

Conditiiunile generale de licitatie si inchiriere se pot vedea in biroul Serviciului economic.

Cluj la 7 Aprilie 1933.

Primaria Municipiului Cluj.

Keresztények a zsidó fronton. Irta: Dr. N. M. Gelber, fordította: Dr. Kupfer Miksa. A zsidó történelem legérdekesebb fejezetét tárja fel ez a pompás könyv. Tizenhárom rendkívül érdekes monográfia a történelem azon keresztény alakjairól, tudósokról, írókról, fejedelmekről és diplomatákról, akik páratlan odaadással küzdöttek a zsidó nép jogaiért és szebb jövőjéért. Palesztina felépítéséért olyan időben, amikor ezt maga a zsidó nem akarta. A könyv ára fűzve 90 lej. Kapható az Uj Kelet könyvosztályában.

Magyar Színház

Vasárnap d. e. 11:

Antónia

Poór Lili fellépése.
10, 20, 30 lejes helyiárrak!

Hétfőn este 9:

Nótás kapitány

Mozihelyiárrakkal!

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apró hirdetés 20 lej. Álláskeresőknek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelíges levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Egér molyragást, égetést és szakadást művésziesen eltüntet Hirsch, Kossuth Lajos ucca 15.

Csipekebevarrás, függöny, ágyterítő, párnák montirozása, kelengyék készítése Wesselényi M. ucca 3. Weissmann R. —

Uccai kettőszobás lakás mellékkellyiségekkel májusra kiadó. Pap ucca 38.

Költözködés

esetén antenna-, villany- és csengőszere- lést olcsón és jól végez

Constructio

P. Unirii 32. Tel. 83.

LIQUIDIERTE meine usländischen Verbindungen. Suche bei rentablen Handelsunternehmung Anstellung als selbstständige Arbeitskraft der drei Landessprachen und Maschinentenschrift kundig. Vertrauensposten, als Saldo-kontist-Kassierer, oder als Disponent. Geschäftsführer, Aquisiteur, Einkäufer, Magazineur oder ähnlichen Anstellung ausser Textil in jeder Branche. Anfragen an *Jubius Mandula Cluj*, Cale Victoriei 69.

Süketnőmákat felelősség mellett megtanított beszélni. Kijavított mindenemű beszédhibát. Nagy, tanár Cluj, str. Tunarilor 32.

Különbejárati parkettes uccai butorozott szoba fürdőszobahasználattal 1 vagy 2 személy részére május 1-re kiadó. Regele Ferdinand 107. I. m. 4.

Villanyszerelési

anyagokat rendkívül olcsó áron vásárolhat a

Constructio

cégnél P. Unirii 32. Tel. 83.

Intelligens árvalány, szolid igényekkel elvállalja kisebb háztartás vezetését, esetleg gyermek mellé nevelőnőnek ajánlkozik. Cim a kiadóban.

Május 1-re kényelmes 2 szoba esetleg konyhás lakás kiadó. Str. Sincai 11.

Ipari célokra alkalmas helyiségek kiadók. Str. Tunarilor (Zápolya) 4.

Csecsemőgondozónő alkalmazást keres, vidékre is. Cim a kiadóban.

Sürgősen kerestetik a Metropol étterembe egy gyakorlott felszolgáló leány.

Nagyképztségű fiatalember angol, francia, német, román és héber nyelvtudással, talmudban is jártas, tanítását vagy nevelését vállalná 1-2 gyereknek 17 éves korig jobb zsidó családnál. Fizetés mellékes. Ajánlatokat „Gentleman” jelíggel a kiadóba.

Kiadó különbejárati butorozott szoba fürdőszobahasználattal belvárosban keres udvaron. Eötvös ucca 26.

Naponta frissen fejt kóser tehén és bivaly tej, valamint naponta frissen készített kóser tejszín, tejföl, vaj és túró kapható Schwartz Ignácénál, str. Filipescu (Szentlélek ucca) 7. vagy Unio u. 10 szám.

Szederkényi Anna: Felszabadultak. A kitűnő író a ma asszonyának és vergődő korunknak legizgalmasabb problémáit tárgyalja regényében. Ára csak 32 lej. Kapható az Uj Kelet könyvosztályában.

A világ venítése filmen. dukója nem való filmje.

— Egy emelkedett száma. P. vek mint har- tomegees a gyár u

— Ma észl. nagy ról jelen- tott birko- folyamán városbal- dőnek. A meg Bud

— Age világreko- nak me- Agello világreko- a desenz- kilométer- sére.

— Egy esete. Pá autóvers- szülőds- zelőben- kocsiját, senyző s

— Gy geknél keserüvi- hathatós- nyiti, h- kerüljen- sulyozza- különöse- gyomor- Ferenc- ban, o- kapható.

— Mí zsidók- pesti el- Igen na- Bangha- az az e- zsidók- tétékről- előadás- minden- sának a- dasági- lerizmus- Bangha- hogy be- totta m- jelentet- ben Bu- zsidóját- előadás- kereszté- legitim- zsidók- apostol- is. —

Bangha- nal Kri- ban elt- ság est- másik- resztén- masan- pogány- akadály- hogy m- zsidók- zótti n- történe- ter abb- tusi iid- kodott. Ezek a- s a M- tót, ha- ték el- anyagi- zsidós- dődött- a szak- között. amely

HIREK

Royal Mozgó

Ma, szombaton
FAKERESZTEK

A világháború legmeggrázóbb meglepetése. Dorgelés világhírű regénye filmen. Pathé francia filmgyár produkciója. Következő műsor: F. P. I. nem válaszol. (Repülősziget az óceánon). A világ legnagyobb technikai filmje, a legizgalmasabb történet keletben.

— Egy év alatt harminc százalékkal emelkedett a Skoda-művek munkáslétszáma. Prágából jelentik: A Skoda-művek munkáslétszáma egy év alatt több mint harminc százalékkal emelkedett. A főleges megrendelésekre való tekintettel a gyár újabb munkásfelvételekre készül.

— Ma kezdődnek Budapesten a finn-ész-magyar birkozóversenyek. Budapestről jelentik: A finn-ész-magyar válogatott birkozóversenyre az észak az éjszaka folyamán már megérkeztek a magyar fővárosba. A mérkőzések szombaton kezdődnek. A finn válogatott reggel érkezik meg Budapestre.

— Agello olasz repülő, gyorsasági világrekorder újra felszáll világrekordjának megdöntésére. Rómából jelentik: Agello repülőszínterrel gyorsasági világrekorder közelebbre újra felszáll a deszanói tó felett hidroplánjával 682 kilométeres világrekordjának megdöntésére.

— Egy olasz autóversenyző súlyos balesete. Párizsból jelentik: Caracciola olasz autóversenyző a Monacói nagy díra készülődés tréningje közben Montecarlo körében kanyarodónál fának vezetve neki kocsiját. A kocsit összetört s a híres versenyző súlyos állapotban kórházba került.

— Gyomor-, bél- és anyagcserebetegségeknek a természetes „Ferenc József” keserűvíz az emésztőszervek működését hathatósan előmozdítja s így megkönyvíti, hogy a tápláló anyagok a vérbe kerüljenek. Orvosi szakvélemények hang szólnak, hogy a Ferenc József víz különösen ülő életmódnál igen hasznos gyomor- és bélszabályozó szer. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— Mi, keresztények vagyunk az igazi zsidók — mondotta Bangha páter budapesti előadásában. Budapestről jelentik: Igen nagy feltűnést keltett országjárta Bangha páternek, a kiváló hitazonosnak az az előadása, amit a keresztények és zsidók közötti hasonlóságról, illetve ellentétekről tartott. Jóllehet Bangha páter előadása elején eleve elhárított magáról minden oly feltételezést, mintha előadásának alkalomszerűségét társadalmi, gazdasági aktualitások, vagy pláne a hitlerizmus adná meg, mégis éppen az adott Bangha páter előadásának jelentőségét, hogy beszédét a mai viszonyok között tartotta meg. Mindjárt beszéde elején kijelentette Bangha, hogy ő a legszűkebben Budapestnek mind a kétszázötven ezer zsidóját megkeresztelné. Tovább haladva előadásában, leszögezte Bangha, hogy a kereszténység tulajdonképpen a zsidóság legitím örököse. Az első keresztények zsidók voltak és zsidók voltak az első apostolok a kereszténység első vértanúi is. — Krisztus elővetelekor — folytatta Bangha páter — a zsidók egyrésze azonnal Krisztus mellé állt, másik része azonban eltávolodott Krisztustól. A mai zsidóság csak egyik része az ősi zsidóknak, a másik része az ősi zsidóknak pedig a kereszténység, amely természetesen hatalmasan felszaporodott a magába szívott pogány elemekkel. Mindez azonban nem akadályoz meg abban a kijelentésben, hogy mi keresztények vagyunk az igazi zsidók. A kereszténység és zsidóság közötti nagy elhajlást és félreértést világtörténelmi és eszmei alapon Bangha páter abban világította meg, hogy a krisztusi időben a zsidóságban két párt uralkodott, a farizeusok és szadduceusok. Ezek a messiási hitet elnemzetesítették s a Messiást nem mint lelki felszabadítót, hanem mint anyagi megváltót képelték el és a spirituális idea helyett az anyagi ideát tartották meg. Amikor a zsidóság elhajlott Krisztustól, akkor kezdődött a kölcsönös ellenszenv, az örvény, a szakadék a kereszténység és zsidóság között. De a messiási eszme mégis kapcsol, amely a két vallást összeköti.

A hirtelen forduló autó leütötte a közlekedési rendőrt

Autoszerencsétlenség, melynek áldozata a rendőr

Cluj-Kolozsvár, április 21. (Az Uj Kelet tud.) Tegnap este Budai Ioan kolozsvári közrendőr a Kiss uca és Ferenc József uca sarkán teljesített forgalmi szolgálatot. A rendőr a szaporodó esti forgalomban igyekezett rendet teremteni az autók között, amikor a 446. számú kolozsvári taxi váratlanul befordult a Kiss uca felé és elütötte a közrendőrt. Budai Ioan jajkiáltásokkal azonnal összeesett. A negyedik kerületi rendőrség emberei

azonnal megjelentek a helyszínen és megállapították, hogy a szerencsétlenséget az autó sofförje, Ballo Ödön idézte elő.

Ballo Ödönt azonnal letartóztatták, a közrendőrt pedig még az esti órákban a klinikára szállították. Budairól megállapították, hogy belső és külső sérülései nem életveszélyesek. Ballo Ödönt kihallgatása után átkísérik az ügyészség fogházába.

Eső után köpenyeg:

most tárgyalja meg a város a szakmai szervezetekkel a már jóváhagyott költségvetési

CLUJ-KOLOZSVÁR, április 21. (Az Uj Kelet tud.) A kolozsvári városban ma érdekes tárgyalások indultak meg. A szakmai érdekeltségek vezetői, így az ipar és kereskedelmi kamara, a Sfatul Negustoresce, a vendéglősök szindikátusa zöld asztalhoz ültek a város vezetőségével, a költségvetésről tárgyalni. Nyilvánvaló, hogy kissé későn öltött a városatyák eszébe, hogy az ipart és kereskedelmet érintő új rendelkezéseket az új taxák és illetékek kivetésének módját megbeszélje az ér-

dekeltekkel. Az anketén az ipar és kereskedelmi kamara részéről Negru Ion elnök, Caciula Ioan főtitkár, a Sfatul Negustorescótól Muth Mihály titkár, a vendéglősök szindikátusa megbízásából Szirmay Károly és még többen vettek részt. A megbeszélés, amely nagyon hasznos volt az eső után használt köpenyeghez, még szombaton is fog tartani és eredményei csak azután lesznek ismertek.

— Spanyolország lakossága huszonnégy és félmillió. Madridból jelentik: Spanyolország lakossága 24 és félmillió. A legutóbbi népszámlálás óta a szaporulat 2 és egynegyedmillió.

— Eljegyzés. Wassermann Jucikát eljegyezte Gotesmann József Cicarlau. Minden külön értesítés helyett.

— Összeütközött két német torpedóhajó. Berlinből jelentik: Az Elbe-torkolatban a Falke és a Condor torpedóhajók összeütköztek. Mindkét hadihajó megrongálódott.

— Kopenhágában letartóztattak egy embert, aki a parlamentet akarta felgyújtani. Kopenhágából jelentik: Letartóztattak egy gyanús embert, akiről kiderült, hogy a parlamentet fel akarta gyújtani. Kommunistának vallja magát, de nem látszik teljesen épelméjűnek.

— Buresch volt osztrák kancellár Budapestre utazott. Bécsből jelentik: Buresch volt kancellár a keresztény szocialista párt több vezető politikusa kíséretében elutazott az osztrák fővárosból Budapestre. Három-négy napon át idegenforgalmi kérdésekről fognak a magyarokkal tárgyalni.

— Eljegyzés. Weisz Mindát Désről eljegyezte Löber Jenő Szilágyosmlyó (Dés). Minden külön értesítés helyett.

— Ujságírók a munkakamarai választásokon. Bukarestből jelentik: A napokban országsszerte megindult munkakamarai választásokra minden érdekelt kategória benyújtotta jelöljeinek névsorát, kivéve az ujságírókat. Ezt a hiányt olyképpen pótolják, hogy a bukaresti nyugdíjpénztárnál bejegyzett ujságírói névsor alapján hivatalból állítják össze a munkakamarai választásokra érvényes jelölőlistát.

— Gróf Zichy István felvágta az ereit és megmérgezte magát. Budapestről jelentik: Csütörtökön délután az angyalföldi elmeorvóintézetből a Rókus-kórházba szállították gróf Zichy István 47 éves magánját, aki idült alkoholist és évekkel ezelőtt már a lipótmerei elmeorvóintézetet ápolta. A Zichy-család néhány nappal ezelőtt arra kérte az angyalföldi elmeorvóintézet igazgatóját, hogy vegyék gondozás alá gróf Zichy István, mert újból az alkoholizmus tünetei mutatkoznak rajta. A gróf tudomást szerzett a család tervéről, megszökött és a főváros környékén bujkált. Csütörtökön reggel Törökbalint határában eszméletlen állapotban, a karján felvágott erekkel találták meg a csendőrök. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy gróf Zichy István felvágta az ereit, majd luminállal megmérgezte magát. A zsebében megtalálták az angyalföldi elmeorvóintézetbe való beutalásáról szóló utalványt s ezen az alapon a mentők angyalföldre szállították, majd onnan délután a Rókus-kórházba vitték. Az életút gróf állapota veszélyes.

Corso Mozgó
Ma, szombaton
FINOM URI CSALÁD
ANNY ONDRA
—legjobb filmje.
Következő műsor: Ghetto szive. Olyan ez a film, mint a tengerből felhozott igazgyöngy, melynek csillogásában az anyai szeretet mindent legyőző ereje tükröződik.

— VILÁGSZERTE TELIESRE FORDULT AZ IDŐJÁRÁS. Bukarestből jelentik: Londonból, Brüsszélből, Berlinből, Párizsból, Bécsből, Varsóból, Budapestről és Prágából érkezett jelentések szerint egész Középeurópában téliesre fordult az idő. Mindenütt hideg szél fúj, esőzések vannak, sőt sok helyen havazik is. Így például havazik az osztrák Alpokban, Csehszlovákiában, a Felvidéken és ez a havazás átterjedt Bukovinába és Munténia egyes részeire. A csehszlovák vasúti forgalomban vasúti akadályok támadtak. Az autóbuszok az országutakon megrekedtek. Sokfelől árvizeket jelentenek. Romániában az okmányok majdnem egész területén, Erdélyben és a Bán-ságban esik. A hatóságok attól tartanak, hogy egyes folyók a nagy esőzés következtében kilépnek medrükből és ezért már megtették a szükséges árvízvédelmi intézkedéseket. Bukarestben tegnap egész nap esett az eső, amely jelenleg is tart. A fővárosban és környékén különben az időjárás igen hidegre fordult.

BUTOR
Kellemes otthona lesz.
ha lakásának berendezését egyéni ízlésének megfelelőleg terveztetni meg. Tervezünk egyes butor darabokat is.
Legmodernebb, szolid kivitelű butorok, modern butorszövetek nagy választéka.
Transilvania butorvár
Cluj, Str. Memorandului (v. Unió uca) I. az emeleten.
BUTOR

Ha rosszkedvű
Ha unatkozik
Ha mindent utál
akkor egye a kitűnő
„Vita”
b o n b o n o k a t !
Felélelnekítik,
Felfrissítik,
Új életet öntenek
Amerre jártok, amerre keltek,
Mindenütt csak „Vita-t” egyetek!
Csodásan frissítő és tápláló!
„Kandia”-gyártmány, Timisoara.

EGYESÜLETI ÉLET
Marpe Lanefes Egylet húsvéti kiosztása. A Marpe Lanefes Egylet a klinikai betegek közt kiosztott 450 ebédet, ugyanannyi reggelit és vacsorát, míg a városban fekvő szegénysorsú betegek közül 50 családot látott el húsvéton át a természet béli (hús, fűszer, tojás és bor) segélyvel. Az egyesület vezetősége ezúton mond köszönetet alantli hölgyeknek, kik a betegek húsvéti élelmezésének kiegészítésére 1—1 tortával voltak szívesek hozzájárulni: Neumann Mórné, Glasner Akibáné, Schwartz Ignácné, Bildhauer Miksáné, Friedmann Mórné, Lukács Benjáminné, Grünvald Jakabné, Hirsch Hermanné, Simon M. Lajosné, Kühlstock Mátyásné, Grün Simonné, Hermann Dávidné, Legmann Lipótné, Goldstein Mártonné, Rafael Hilelné, Spéter Mózesné, Woinstein Mórné, Henkovits Jenóné, Nagyfaludi Lázárné, Wolf Sámuelné, Goldmann Béláné, Buxbaum Benjáminné, Izsák Lázárné, Grün Sándorné, Löffler Vilmosné, Friedmann Ignácné, Friedmann Jenóné, Kleinberger Mórné, Fisch Samuél.
Előadás a Színjágyesületben. A Színjágyesület előadássorozatának nyári ciklusa Bloxheim Simon, a helyi ort. izr. hírközöség rabbiájának ma, szombaton délután 5 órakor a Mikes Kelemen ucai templomban megtartandó előadásával veszi kezdetét.
A Haggibbor hírei. Szombaton este rendezte a Haggibbor első táncestélyét, egybekötve klubvacsorával. A vacsora ára 45 lej. Jelentkezni a Diamantstein vasútleben a Fötérem. Aki jól akar mutatni, eljön a Haggibbor táncestélyére. Szentlélek u. 6. — Iratkozatok be a Haggibbor torna-, box- és atlétikai szakosztályába. Kedden, pénteken este, vasárnap d. e. a klubhelyiségben. (Kossuth Lajos u. 10.) Tagsági díj 20 lej. — Lépjétek be a Haggibborba! Tennisz, vívó, futball, ping-pong, torna, box, atlétika, uszó, tura, tekeosztályba. Klubhelyiség: Kossuth Lajos u. 10.

— BICIKLITOLVAJOK GARAZDÁLKODNAK KOLOZSVÁRON. A kolozsvári rendőrséghez egyszerre két biciklitolvajlásról érkezett jelentés. Kun József egy 5000 lejes, Placinter Ioan kétezer lejes bicikli ellopását reklamálja. A sürin megismétlődő biciklitolvajlások miatt ügyelniük kell a biciklitulajdonosoknak: bizzák biciklijüket a rendőr őrzetere.
— Két hétre betiltották az „Egyenlőség” című budapesti zsidó hetilapot. Budapestről jelentik: Az Egyenlőség című hetilapot két hétre betiltották s három havi időtartamra megvonták a lap közporthozját. A rendelkezés indokolása szerint a lap a német népet durván megsértette s ezzel veszélyeztette az ország külpolitikai érdekeit.
Theodore Dreiser: Amerikai tragédia. A szerelem és pénzsóvár amerikai ifjúság tragédiája. A legnagyobb mélységeket tárja fel, amelyek a háború utáni fiatal nemzedék előtt nyílnak meg: a szörnyű lelki harcot, amelyet a testet-lelket magálzó szegénység és a gondatlanságot jelentő gazdagság nap-nap után való összehasonlítása jelent. A három kötet ára fi-nom papirosra nyomva fűtve 284 lej. Kapható az Uj Kelet könyvosztályában az összeg előzetes beküldése mellett, vagy utánvétellel.

UJ KELET *Legújabb hírek*

Ötven százalékkal devalválják az amerikai valutát?

5.17-ről 4.57-re esett vissza Zürichben a dollár

A Banca Nationala 140-ért vásárolt pénteken dollárt. Most már kétségtelen, hogy Amerika letért az aranystandardról. A dolláresés miatt bizonytalanná vált a newyorki világgazdasági konferencia kimenetele

Milyen sors vár az európai valutákra?

Cluj-Kolozsvár, április 21. (Az Uj Kelet tud.) A dollár váratlan értékcsökkenéséről érkező hírek nyugtalanító visszahatást keltettek a romániai pénzpiacra is. A Banca Nationala bukaresti igazgatósága állandóan informáltatta magát a vidéki pénzpiacok helyzetéről. A jegybank kolozsvári fiókja ma 140-ért vásárolt dollárt, de az eladási kurzust változtatlanul 166-167-en tartotta. Román pénzügyi körökben izgalommal várják a Newyorkból érkező híreket, mert megvannak a győződve arról, hogy a dollár sorsa messzesemenő kihatással lesz az összes európai valuták és többek között a lej sorsára is. A kérdés az, hogy elhatározza-e magát Amerika az aranyalapról való letérésre s hogy szabad utat engedne az inflációnak, vagy pedig angol mintára, 25-30 százalékos értékcsökkenés után restabilizálni fogják a dollár árfolyamát. Románia kereskedelmi élete azért nem érzi különösképpen a dollár árfolyamcsökkenését, mert az utóbbi hónapokban a kontingentálás és a devizazárás következtében minimumra csökkent a külfölddel szemben a kereskedelmi forgalom.

Az eseményekről az alábbi tudósításunk számol be:

Washington, április 21. Thomas szenátor tegnap javaslatot terjesztett elő a szenátusban Rooseveltnek adandó felhatalmazás ügyében, amellyel az elnök jogot nyer a valutáris kérdés új rendezésére. A javaslat szerint az Egyesült Államok hadiadóssai adósságuk egy részét, legfeljebb százmillió dollár értékig ezüstben is fizethetnek a befolyó ezüstöt va-

lutáris fedezetnek kell felhasználni.

Egyesek már azt is tudni vélik, hogy a dollár tudatos devalválása 50 százalékos fog elérni és Roosevelt elnök felhatalmazást kap nem egymilliárd dollár újabb papírpénz kibocsátására, ahogy tegnap jelentették.

hanem hárommilliárd dollár piacra dobására.

Ennek az intézkedésnek, mely közvetlenül a Washingtonba összehívott nemzetközi konferencia előtt történik s amely Roosevelt elnök szellemében kétségtelenül fő oka volt a konferencia összehívásának, egyenesen forradalmi lehetősége lehet a pénzügyi világpolitikában.

Kiszámíthatatlan dolog ugyanis, hogy mit jelenthet az amugyis kivételesen versenyképes amerikai mezőgazdasági és ipari kivétel számára ez az elény az európai mezőgazdasági és ipari exporttal szemben.

ha az európai államok nem találják meg gyorsan a módját pénzértékük megfelelő rendezésével érdekeik megvédésének.

Ujabb jelentés szerint a szövetségi tartalékbankok vezetői az amerikai kincstári hivatalban tanácskozást folytattak a banktörvény végrehajtásáról, amely a szövetségi tartalékbankok elsőrangú biztosítékai ellenében lehetővé teszi nagyobb mennyiségű új bankjegy kibocsátását. Amerikai irányadó pénzügyi körökben az aranykivétel betiltásától elsősorban az árucikké amerikai árszínvonalának emelését várják.

s azt, hogy az inaugurálandó új hitelpolitikának tág lehetőségek adassanak.

hogy ezek Amerikának megkönynyebbedést, de ugyanakkor a világnak veszélyt jelentenek.

A többi lapok hangoztatják, hogy amerikai inflációs pénzügyi politikának nem csak Amerika gazdasági életében, hanem az egész világgazdaságban is kiszámíthatatlanok a következményei.

A genfi sajtó szerint elképzelhetetlennek tartják, hogy a dollár értékcsökkenése után az európai hatalmak továbbra is mereven kitartanak eddigi valutáris politikájuk mellett.

Ugyancsak genfi pénzügyi szakértők körében a dollár helyzetét komolyan tartják. Ennek ellenére remélik, hogy az amerikai infláció nem lesz olyan értékpesztítő, mint az évtized előtti európai

Ötmillió dollárnyi értékpapír cserélt gazdát

NEWYORK, április 21. A dollár revalorizációjának híre a newyorki tőzsdén nagy változásokkal járt. Az angol font a reggeli árral szemben harminc cent emelkedést mutatott. Az értéktőzsdén az összes papírok emelkedtek és erőteljes kereslet mutatkozott a papírok iránt. A tőzsdén, az esti órákban közel ötmillió dollár értékben kerültek forgalomba értékpapírok.

A newyorki lapok összes hasábjait a dollárinfláció eseményének szentelik. A Newyork Herald Tribune megállapítja, hogy ha az ezüst fedezetre való visszatérés nem is a legegyszerűsebb a dollár helyreállítását célzó tervek között, de az ezüsttermelő államok szempontjából igen jelentős tény jelentene.

Tolsztoj

a 20. század mérlegén

Írta: Dr. Stern Ignác.

A világhírű író biográfiája napjaink megvilágításában.

Ara 20 lej

Kapható az Uj Kelet könyvosztályában.

inflációk.

A nemzetközi devizapiacokon tovább tart a nagyfokú idegesség.

Párizs, április 21. Az Ile de France fedélzetéről a párizsi Matinhez érkezett rádiogram szerint az Amerika felé utban levő francia delegáció körében kedveltséget váltottak ki az amerikai dollárinflációs hírek. Általános a vélemény, hogy lehetetlen a gazdasági krízis enyhítését célzó egyezményekben megállapodni és ezek között elsősorban a vámfalak leépítését elrendelni, ha a dollár elvesztette stabilitását.

A lap Roosevelt elnökhöz fordul és kéri, tartsa be azt az ígéretet, amit a választások ideje alatt tett és pedig, hogy egységes pénzt biztosít Amerikának. „Enélkül az üzleti élet mindig félni fog a tömeg fenyegetésétől és a kongresszustól.”

Ugyanennek a lapnak a hasábjain, Walter Lippmann, a nagy tekintélyű publicista a következőket írja:

„Ha senki egy gesztust nem kockáztatna meg az infláció érdekében, ha az egész világ egységesen foglalna állást az infláció ellen, az mégis bekövetkezne, mert a költségvetési deficitek végéreményben mégis csak inflációhoz vezetnének. Roosevelt elnöknek teljes meghatalmazást kell kérnie a kongresszustól a bankjegypolitika kérdésében.”

A Wall Street már nem remél

Párizs, április 21. A newyorki Wall Street már nem számít arra, hogy a dollár újra visszanyerje nemzetközi értékelésében elmúlt heti kurzusát a világtőzsdéken.

A lapok értesülései szerint az amerikai aranykivitel tilalom

nem jelenti azt, hogy a külföldi hatalmak jegybankjai nem rendelkezhetnek továbbra is számláikra tartott amerikai aranyuk felett.

Amerikában változatlanul tartja magát a hír, hogy az amerikai kormány a dollár árfolyamának leszorításával kényszeríteni akarja Angliát az aranyalpra való visszaférésre.

Beavatott körökben azt is várják, hogy a megtett és teendő intézkedések után a dollár önmagától meg fogja találni a világpiacon viszonyoknak leginkább megfelelő árfolyamot, éppúgy, mint az angol valuta.

felelő árfolyamot, éppúgy, mint az angol valuta.

Sokan vannak abban a meggyőződésben hogy amennyiben a vezető valuták elérték természetes színvonalukat, akkor megnyílhat az út a világgazdasági konferencián kötendő egyezmény előtt

amelynek révén az országok újraértékelik pénzügyi viszonyát az aranyhoz a tényleges kereskedelmi viszonylatok alapján.

Egyébként a newyorki értéktőzsdén tovább tart a vásárlási hullám. A diszponensek már tudják jegyezni a megbízásokat.

mert a közönség menekül a dollártól s pénzének nagyrésztét értékpapírokba fekteti.

Az inflációs jelenségek miatt a csikágói gabonátözsde is igen szilárd irányzatot mutat.

Az amerikai sajtó örömmel fogadta az aranykivétel felfüggesztésére irányuló rendelkezést és azt a tényt, hogy ez egyet jelent az aranystandardról való letéréssel.

A dollár új nemzetközi értékelése

Berlin április 21. A német Birodalmi Bank a dollár árfolyamát 3.90 márkában állapította meg. Zürichben 502-ről 457-re esett vissza a dollár kurzusa, míg a párizsi tőzsdén a dollárt 22.42-vel jegyezték. A zürichi tőzsde immár 10 év óta 517-el jegyezte a dollárt.

A világsajtó hangja
Páris, április 21. A Paris Soir az amerikai valutáris intézkedésekkel kapcsolatban annak a meggyőződésének ad kifejezést,

Nászutján az olasz-román kereskedelmi szerződésről fog Rómában tárgyalni Lugojanu miniszter

Előkészületek a vasárnapi politikai nászra. Titulescu Bukarestben

Bucuresti-Bukarest, április 21. (Az Uj Kelet tud.) Pénteken este 8 órakor az Orient-expresszel Bukarestbe érkezett Nicolae Titulescu, Románia külügyminisztere, Titulescu nászgyökként vesz részt Lugojanu ipar- és kereskedelmi miniszter esküvőjén, amelyet vasárnap tartanak meg Bukarestben. A házaspár érdekes kommentárookra adott alkalmat, mert a menyasszony, akit a nemzeti parasztpárti miniszter oltárhoz vezet, leánya Stelian Popescu volt liberális igazságügyminiszternek, az Universal főszerkesztőjének, aki a nemzeti parasztpárt legádázabb ellenfelei közé tartozik. Lugojanu negyvenkét éves, míg a menyasszony hu-

szonhárom esztendő.

Lugojanu vasárnapi esküvőjén, hír szerint, Maniu Gyula is részt vesz, akinek Lugojanu egyik legbizalmasabb embere és akivel eddig együtt is lakott a Str. Clopotar Veche 1. sz. alatti híres lakásában.

Hír szerint Lugojanu hétfőn nászutra Rómába utazik és az olasz kormánnyal tárgyalni fog a román-olasz kereskedelmi szerződés megújításáról, illetve új alapokra való tekintettel.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. nyomása, Cluj-Kolozsvár, Strada Baron L. Pop (v. Brassai u.) 10. Telefon: 9-77

Az UJ KELET olcsó könyvei

Smedley: Magányos asszony 147 Lei
Patenotre: Pénz 87 Lei
Juhász: Hősök, tudósok, emberek 147 Lei
Molnár Ferenc: Harmonia 54 Lei
Sigrid Undset: Koszoru 144 Lei

Schałom Asch: Moszkva 163 Lei
Schałom Asch: Péterváry 168 Lei
Marai: Csutora 117 Lei
Galsworthy: Vagyon urai 70 Lei
Galsworthy: Bíró előtt 75 Lei
Babits Mihály: Gólyakaliva (kötve) 57 Lei
Karinthy: Hasmütét 72 Lei
Juhász: Japán 36 Lei
Juhász: Olaszország 36 Lei

Ujdonság! Ujdonság!
JOSEPH ROTH

HIOB

c. regénye.
Ara 84 lej

Hétfő óta még egyetlen író sem dolgozott fel zsidó tárgyat olyan ragyogó és emelkedett nyelven, olyan feledhetlenül megkapó szép képekben, az élmény akkora tüzzel és mélységgel, mint Joseph Roth „HioB” c. regényében. Kapható az Uj Kelet könyvosztályában az összeg és portóköltség előzetes beiktatása mellett (bélyegben is) vagy utánvételt.

Taxa posta
plátte in n
No. 224.713

da Baron L.
Telefon: 9-
Hayonta 11
évre 609, eg
földre: Hav
félre: 6, eg
detések dijs
KELET” a
szidóság eg
keink után
rás megjelö

Kaszinó

Désen kilé
tagjai, Harr
elnökséggel

Miért?

Az Erdély
Lapok a tis
nak emlékir
nak és nagy
elevenítve a
lem ma má
kérdésben.

Istóczykék é
iratokat h
hamis tanu
vissza is vo
salkat. Scha

ment Amst
emlékiratoka
galád vad s

És főleg
kása. Eötvö
nyörri korra

dalmi emlé
is maradan
demes róla.

mint hasor
Cion bölcsé

Nem lehet
ellenük, me

az igazságt
ki öket. Ha
ellenkezjeje.

És csak
lethez nem
vatalosan

tásokat.

A zsidó
tömeg vér
magyar va

Két és t
terror.

Ablakoka
tak fel és

tombolta k
A hatóssá
állott esen

Az inzul
zik a tordá
a tiltakozá
a politikai

ság megsér
lett találja

is

A mi szá
ujat nem h
is jólisme

annak a s
nalizmus h

Ismerjük
rómizó ren

De éppé
hogy a Rom

ségi népek
jogegyenlő

lehet ere
minden en

sikra ezek
A jözan

tordai me
Az Erd

gyűlöletet

Anatoli

Ha
nak, ugy

nának e
ellen.

Anatoli
az intelle
nullának
jelentőség

mokban

A szon
egymasm
A nagy
kértje” e
negyven

mokratiz
előretöré
határolta
zát, akik
hogy az
majd esz
A zsen